

ajuriqsuiji guutiup nunaqutinga

aaqqigutiuvuq!

ujjirusukpiit jiisusi uqalaurmat isulinninga
tikittunnannginninganik kisiani guutiup nunanga
uqausiulauqtillugu nunarjuarmiunut tautuktiuluni?

"amaruq najuutiniarmijuq agnearmit... aanniqsijjaangittut
suraijjaanatillu qaqqalimaanni, nunarjuaq
qaujimaniqatsiarniaqtuq jialuup taimaatsainnaq imaq
tariuq qaanganiittuq." (aisaia 11:6,9)

uumunga

Bob Thiel, Ph.D.

ajuriqsuiji guutiup nunaqutinga aaqqigutiuvuq!

uumunga Bob Thiel, Ph.D.

Copyright ©2016/2017/2018/2019/2022/2025/2026 by Nazarene Books.
Edition 3.0. Booklet produced for the *Continuing* Church of God and
Successors, a corporation sole. P.O. Box 109, Grover Beach, California,
93483, U.S.A. ISBN: 978-1-63660-113-7.

qanuimmat inuit akaunngiliurutiminik aaqqiksijunnangilat?

**qaujimaviit sivulliqaapat kingulliqaallu paippaaqutiit takutsautittijut
jiisusi uqausirilauqtanginnik pijjutiqaqtut ajuriqsuinirmik nunatsiap
nunangata guutiup?**

**qaujimaviit guutiup nunanga pijjutaulluatalaurmat apostolonut ammalu
taikkununga sivullirnut malilauqtunut?**

**nunanga guutiup inuuvaa jiisusiup? nunanga guutiup jiisusu
inuusiqaqpa uvattinnik maanna? guutiup nunanga sivuniksattinni
pillattaanguvaa? ukpiriniaqpiuk paippaaqutiit ilisaijjutingit?**

**kisuungmat nunagijaujuq? kisuungmat guutiup nunanga? kisunik
paippaaqutiit ilinniaqtittivakpat? kisunik tuksiarvituqait
ilinniaqtittilauqpat?**

**ujjirusukpiit isulinninga tikittunnannginninganik kisiani guutiup nunanga
uqausilauqtillugu nunarjualimaamut tautuktiuluni?**

*ajjinnguaq qaanganiittuq takutittijuaq agneamik nallangajumik amarurmik
sanajaunikumik Burdine Printing and Graphics-kunnut. ajjinnguaq tunuaniittuq
ilagijauvuq tuksiarviup guutiup igluqutaani Jerusalem-mi ajjiliuqtaulauqsimajuq
2013-mi luuktaa Bob Thiel-mut.*

ilulingit

1. inutuinnait aaqqigutiksaqaqpaat? makpiqtugaq 4
 2. kisumik ajuriqsuujjilauqpa jiisusi? makpiqtugaq 10
 3. guutiup nunanga qaujimajaulauqpa
nutaunngittumi? makpiqtugaq 22
 4. apostolo ilisailauqpat ajuriqsuijinik
nunarjuaq? makpiqtugaq 29
 5. pivviujut silataani nutaap testament
ilisaijjutaujut nunanga guutiup. makpiqtugaq 40
 6. guriiku-qaliujait tuksiarvingit ilisaivut nunarjuaq
pimmariuninganik, kisiani... makpiqtugaq 63
 7. qanuimmat guutiup nunaqutinga? makpiqtugaq 71
- qaujigiarviksaq* makpiqtugaq 80

qaujimajarialik: taanna uqalimaagaq tukiliuqtausimajuq qallunaatuungajunit artificial intelligence-mut, taimainninganut ilangit uqausiit atangiinngituinnarialiit sivullirmit, kisiani qanigijaksauvut. qallunaatuungajut atuinnaujut akiqanngiitutik qaritaujakkut uvani www.ccog.org.

1. inutuinnait aaqqigutiksaqaqpaat?

nunarjuaq amisunik akaunngiliurutiaqpuq.

amisut inuit kaaktut. amisut inuit aksuruqtitaujut. amisut inuit ajuqsagtut. amisut nunalirjuat akiliksaqarjuaqput. nutaqqat, najjiarjaunngittullu, pittiaqtauqattanngilat. iijagaqtaarunnaunngittut aanniat isumaaluutauvut amisunut luuktaanut. angijut sanavviit nunalipaujait aniqsaaqtugaq suruqsimaluarmat qanuinnngittiarunnaillilluni. ajjigiinngittut gavamalirijit unatarasukput. kappiasaarijut sulit saqqippallianganqaqput.

nunarjuarmi sivuliqtiit aaqqiksijunnaqpat akaunngiliurutaujunik inungnut saanngajaujunik?

unuqtut isumajut taimanna.

nutaaq nunarjualimaami katimajjutiksat

sitipiri 25, 2015-mi, uqallakaallalauqtillugu vatican-kut Pope vuraansis, 193-ngujut nunalirjuat nunarjuarmi katujjiqatigiinut (UN) nirualauqput atuliqtittijumallutik "17-nik kajusiinnarunnaqtunik pivallianirmut turaagaksanik" ilaannikkut taijauvaktuni nutaaq *nunarjualimaami piliriaksaq*. uvvaukua nunarjuarmi katujjiqatigiit 17-ngujut turaagangit:

turaagaq 1. nuqqaqtillugu ajuqsarniq qanuittutuinnattianik nanituinnaq

turaagaq 2. kaaqattarunniiqtittiniq, niqiksaqattiarniq amma niqittiavaliriniq amma piruqsiivallianiq kajusiinnarunnaqtunik piruqsiinirmik

turaagaq 3. inuusiqtattiaraluariaksanginnit saqqijaaqtittilituglu qanuinnngittiangningnit kikkulimaat qanutuinnaq ukiuliit

turaaganga 4. nalunaiqsinirmut ilaliujjinirmut ajjigiititsinirmillu piujumit ilinniarnirmut saqqijaaqtitsinirmillu inuusilimaamut ilinniarnirmut piviqarniujunit iluunnanginnut

turaagaq 5. tikiutilugu arnait/angutit nalimugiiktitauningit
pijunnarniqtaaqtilugillu arnalimaat niviasaallu

turaagaq 6. nalunaiqsinirmit atuinnauninginnit
kajusiinnarunnaqtunillu aulatsinirmit imirmit salumanirmillu
iluunnanginnut

turaaganga 7. nalunaiqsinirmit atuinnaqarnirmit
akituluangittunit, tatigijatsaujunit, kajusiinnarunnaqtunit
maannalisarnillu uummaqqutinit iluunnanginnut

turaagaq 8. saqqijaaqtitsiniq kajusiniqatsiaqtumik,
ilagiliujjisimajumik kajusiinnarunnaqtumiglu
kiinaujaliurasungnirmut piruqpallianirmik, atangiqtumik ammalu
pivalliattiaqtumik iqqanaijaaqarnirmik ammalu iqqanaijattiarniq
kikkulimaanut

turaagaq 9. sanalutik makimattiarunnaqtunik aulajunnautinik,
ujjirijauliqtilugu ilaliujjisimaniq amma kajusiinnarunnaqtunik
sanavvingni amma nutaanik saqqittivallianiq

turaagaq 10. mikigligiaqtittiniq ajjigiiktittinnginnirmik iluani amma
nunalirjuani

turaagaq 11. nunalipaujait inuillu nunalingit ilaliujjisimalutik,
attarnanngillutik, makimajunnarlutik amma kajusiinnarunnarlutik

turaagaq 12. qaujimagiarlugit kajusiinnarunnaqtunik atuqattarniq
amma sanajauvalliajut aaqqiksimaningit

turaagaq 13. tuavinnaqtukkut pilirilutik silaup asijjiqpallianinga
nuqqaqtinnasuglugu aktuiningillu

turaagaq 14. piuqsuarniq amma atuttiarniq tariurmiutanik,
tariurnik amma imarmiutanik kajusiinnarunnaqtunik
pivalliatittinirmut

turaagaq 15. sapujjiniq, utiqittiniq amma saqqijaaqtittiniq
kajusiinnarunnaqtunik aturnirmik nunami uumajut

najugaqarvinginnik, aulattittiarniq napaaqtunik, unatarlugu désertification, nuqqaqtittilunilu utiqtittilunilu nunamik suraktirivallianirmik amma nuqqaqtittiluni uumajut ajjigiingiarjunningit nunguppallianinginnik

turaagaq 16. saqqijaaqtitsinirmit saimanirmit ilaliujjisimanirmillu inuuqatigiinit kajusiinnarunnaqtunit pivalliatitsinirmit, atuinnautitsinirmit maligalirinirmit iluunnanginnut sananirmillu atuutiqaqsiagtunit, tatigijaujunnaqtunit ilaliujjisimajunillu pilirivinnit naukkulimaaq

turaagaq 17. sanngiktigiarlugit atuliqtitauningit amma uummariarlugu nunarjualimaami piliriatigiingniq kajusiinnarunnaqtunik pivalliatittinirmit

taanna katimajjutiksaq atuliqtitauttoriilik 2030 tikisimaliqpat taijaungmijuq 2030 *katimajjutiksatsat kajusiinnarunnaqtunik pivalliatittinirmit.* turaagaqaqtuq aqqigutiunasuklutik akaunnngiliuratauunik inungnut maligatigut, ilinniarnikkut, amma nunarjualimaami amma ukpirniliriatigiingittunut. amisut turaagangit piugaluaqtillugit, ilangit pilirijusingit turaagangillu piunngittut (cf. genesis 3:5). taanna katimajjutiksaq, ammattauq, malittialaurmijuq Pope vuraansis *lautato si* titiralaugtanganik. Pope liu XIV uqausiqalaurmijuq ikajuqtuilluni taassuminga 2030–mut katimajjutiksani.

"nutaq nunarjualimaami piliriaksaq" taijaujunnaqpuq "nutaq iksirarjuakkut piliriaksanga" uqausi "iksirarjuaq" tukiqarmat "nunarjualimaami." Pope vuraansis taiguilauqpuq tiguarnirmik tavvani katimajjutiksani "pimmariujuq niriungniqattiarnirmit."

kinguniagut silarjuarmiut katujjiqatigiingita angiqatigiigutunga, katimajuqalauqpuq piurismi tisipiri 2015-mi (taijauallattaqłuni 21-giliqtangani *katimarjuarniq ilagijaujunut nunarjuarmi katujjiqatigiinut pilirijutauniaqtumut angiqatigiigutimut silaup asijjiqpallianinganut*). Pope vuraansis upigusulaurmijuq nunarjualimaami angiqatigiigutaujumik uqaujjillunilu nunalirjuanik "ujjiqsuttiarlutik maliquullugit aqqutigiiauniaqtumik, ammalu atausiuqatigiittiarlutik."

tamarmikasak nunalirjuat nunarjuami angiqatigalauqput piurismi angiqatigiigutausimajunik, taakkualu pituinnaunngittunik avatimut turaarijaqaqtutik kiinaujatigullu piliriaqallarigumallutik. (taissumani mialigakkut angajuqqaanga paak uupama atiliulauqsimavut titiraqsimajunik piliriaqallarigumalluni amialikamiut tamatumunga 2016-mi, kisiani 2017-mi, amialikamiut angajuqqaangat taanut trump uqalauqpuq amialigait angijjaannginninginnik angiqatigiigutausimajunik piurismut angiqatigiigutausimajunik piiqsillutiglu amialikamiunik. tamanna nunarjualimaami naammaksarunniitqittilauqpuq ikajuqsimallunilu inutuuliqtittilluni amialikamiut tariup akiani asinginniglu nunarjualimaami.) Pope vuraansis uqalauqpuq inutuinnait "katakpallianiaqput" asijjiqsinnngituaqpata silaup asijjiqpallianinganut.

kinatuinnaq aniqsaaqturumanngikkaluaqtillugu sururnaqtumik, kaagumanngitillugu, ajuqsalirumanngitillugu, ulurianaqtumiititajumanngitillugu, asingillu, inuit pinasuaqtangit tikiutinasuglugit turaagarijaujut nunarjuarmi katujjiqatigiinut 2030-mut katimajjutiksanut amma/uvvaluunniit piurismi angiqatigiigutitut aaqqigutauniaqpat akaunngiliurutaujunik inungnut saanngajaujunik?

qanuiliuqattaqsimaningit nunarjuarmi katujjiqatigiit

nunarjuami katujjiqatigiit saqqitaulauqsimavut utupiri 24, 1945-mi, unatavigjuaqtuqalauqtillugu aippangani, taimaittukkannirmik akaunngiliurutiqaqqanniqunagu amma sailinirmik saqqijaaqtittikkannirasuktutik nunarjuami. pigialisaaqtillugit, silarjuarmiut katujjiqatigiingit 51-nik ilagijaujuqalauqpuq; maanna 193-nguliqput.

100-nginniitkutik, tausanginniinngippata, akaunngiliurutitaqaqattaqsimavut nunarjualimaami taimanngat nunarjuami katujjiqatigiit saqqilauqtillugit, kisiani suli pitaqalaunngilaq uqausiujunnaqtumik pingajugiliqtanganik nunarjuami unatavigjuarnirmik.

ilangit ukpirusukput nunarjuarmi piliriqatigiinni suurlu nunarjuarmi katimajirjuat saqqijaaqtikkannirasuktangit, ilaqarluni ukpirniliriqatigiinngittunik amma ukpirnilirijunik piliriaksanik Pope liu XIV

amma unuqtut asingit ukpirnilirijit ajauqtuinasuktangit, sailinirmik amma ajuqsarunniqtittinirmik.

taimaikkaluaqtillugu, piliriarigattaqsimajangit nunarjuarmi katujjiqatigiit taimailiurasuktillugit piuqattaqsimanngilat. qaakkanniagut amisunut unataqtuksanut akaunngiliurutaujunut taimanngat nunarjuami katujjiqatigiit saqqilauqtillugit, miliagasaaluit kaaktut, qimaasimajut, amma/uvvaluunniit ajuqsarjuaqtut.

arraagugasaaluit aniguqsimaliqtut, nunarjuami katujjiqatigiit atuliqtittivallilauqsimavut *arraagurjuamut pivallianirmut turaaganginnik*. 8-nik "pivallianirmut turaagaqalauqput", kisiani tamanna kajusijunnalaunngilaq, maliklugit nunarjuarmi katujjiqatigiit. taimaimmat, 2015-mi, taijaujut "17-ngujut kajusiinnarunnaqtunik pivallianirmut turaagait" atuliqtaulauqput. ilangit niriungniqattiaqtut. ilangit isumanarasugijaullutik.

isumatuinnarniq pijjutigillugu, mai 6, 2016-mi, Pope vuraansis uqalauqsimavut sinnaktuumajaqarniraqtuni nagligusuttiarnirmik tariup akianimiutanik tuksiarviup ikajurunnarajaqtanganik taikunga nunaqjuamut tikinnasuglugu. kisiani, iksirarjuap sinnaktuumajanga kappianaqtummariulirniaqpuq (cf. Revelation 18).

piliriqatigiigunnatuinnarialiit kajusittiarlutiklu, kisiani...

miuriam uipstuup uqausiit tukungit uqaqsimajut utopia "tautunnguaqtaulluni iniujuq gavamakkut, maligait, ammalu inuuqatigiit qanuilinganingit piujsummariullutik." paippaaqutiit ilisaivut inutuinnait akaunngiliurutiminik aaqiksijunnannginninginnik inutuullutik:

²³ jjala, qaujimavunga inuup iliqqusinga immininngimmat; inuup pisugunnangimmat imminik tukimuattittiluni. (jiurimia 10:23, NKJV kisiani asiagut nalunaiqtausimakpat)

paippaaqutiit ilisaivut nunarjualimaami piliriqatigiingniq kajusijjaannginninganik:

¹⁶ suraktiriniq amma aksururnaqtuqsiurniq aqquotinginniipput; ¹⁷ saimanirmut aqqu tiksamik qaujimanngitangit. ¹⁸ guutimik kappiasunngittut ijinginni. (Romans 3:16-18)

suli, amisut inuit pilirivalliavut tautuquuqtaminik tautunnguaqtaminik inuusi qarnirmik ilaannikkullu ukpirnilirinirmik ilautittinasukpaktut. kisiani tamarmikasak maligumajuqanngilaq atausituamut guutimut. imannaunngilaq, pivalliani qtaqajjaanngilaq naliangnutaunnaq nunarjuarmi katujjiqatigiinut uvvaluunniit vatican-kut turaarijanginnut. pitaqarniaqpuq ilanginnik (amisullu turaarijaujut piujut), ammaluttauq ilangit utiriarutit.

taimali, immaqaalu angijumik akaunngiliuruti qalauqtillugit, taimaittumik nunarjualimaami saimanirmut angiqatigiigutaujumi angirutauniaqpuq nalunaqtaulunilu (taaniul 9:27). taimaippat, amisut sulinngittunik ukpirusulirniaqput inuit saqqitittiniarninginnik sailiniqsamik amma isumanarniqsaujumik inuuqatigiingnirmik.

unuqtut kanngusuktitauniaqput nunarjualimaami 'isumagijaujunut pivallianirijaujunut' (cf. Ezekiel 13:10) ammaluttauq ajjigiingittunut nalunaikkutarnut kama naqtunullu (2 Thessalonika 2:9-12). kisiani paippaaqutiit uqaqsimavut saimaniq akuniujjaanngittuq (taaniul 9:27; 11:31-44), sivuliqtiit uqaraluaqtillugit (1 Thessalonika 5:3; aisaia 59:8).

isumagijaujuq, jiisusiup asiagut (cf. jaan 15:5; maatiu 24:21-22), inutuinnait isumanngualiurunnarmata maanna 'maanna piunngittukkut ukiurijaujumi' sulinngittuq ajuriqsuiji (galatia 1:3-10).

inutuinnait inutuulutik saqqittijunnangittiammarikpata isumannguanik, qanuittutuinnarmik isumannguamik ajurnanngilaq?

ii.

guutiup nunanga nunarjuattinni amma, uattiarukkanniq, tauvungalimaaq, piuniqsammariulirluni.

2. kisumik ajuriqsuujjilauqpa jiisusi?

paippaaqutiit ilisaivut isumagijaujut inuuqatigiit, taijaujut guutiup nunanga, inangiiniarmata inuit gavamanginnik (taaniul 2:44; Revelation 11:15; 19:1-21).

jiisusi inulimaanut pilirisigiaqtillugu, pigialauqsimavuq ajuriqsuijjilluni **ajuriqsuijunirmik guutiup** nunanganut. uvva maak unikkaarilauqtanga:

¹⁴ jaan anullaksiivingmiititaulauqtillugu, jiisusi galiilimualauqpuq, ajuriqsuijjilluni ajuriqsuijimik guutiup nunaqutinganik, ¹⁵ uqaqtunilu, "piviksaq naammaksivuq, ammalu nunanga guutiup qallivallialiqtuni. repentirit, ammalu ukpirilugu ajuriqsuiniq." (maak 1:14-15)

uqausiq gospel grec-miinngaaqtuq tukiliuqtaulluni *euangelion-mik*, tukiquaqtunilu "tusaruminaqtuq" uvvaluunniit "tusaruminaqtuq." nutaami testament-mi, qallunaatut uqausiq "kingdom"-nguniraqtaujuq, aktuaniqaqtuq guutiup nunaqutinganut, uqausiusimavuq 149-ngiqsuqtuni NKJV-mi amma 151-ngiqsuqtuni *tuai riims paikpaaqutinginni*. guriisiiminngaaqtuq uqausiq tukiliuqtaulluni *basileia* tukiquaqtuni maligaujuq uvvaluunniit nunaqarviujuq kuin nunanganut.

inuit nunalirjuangit, ammaluttauq guutiup nunaqutinga, angajuqqaaqarmata (Revelation 17:14), nunannguaqaqtutik (Revelation 11:15), maligaqaqtutik (aisaia 2:3-4; 30:9), ammalu pijjutiquaqtutik (luuk 13:29).

uvva sivulliqaangulluni inulimaanut ilisaijjuti jiisusimit maatiu titiralauqtanga:

²³ jiisusu namutuinnaaqattalauqtuq galiililimaamut, ilisailluni tuksiarvinginni, ajuriqsuijjilluni ajuriqsuijunirmik nunanganut, (maatiu 4:23)

maatiu titirarmijuq:

³⁵ jiisusi nunaligjualimaanut nunaligjuanullu
namuruluujaaqattaquq, ilisailluni tuksiarvinginni, ajuriqsiujjilluni
ajuriqsuujjirmik nunanganut, (maatiu 9:35)

nutaaq testament takutittivuq jiisusi aulattiniarninganik tauvungalimaaq:

³³ ammalu aulattiniaqtuq iglunganik jaikuup tauvungalimaaq,
ammalu nunaqutinga isulijjaanngittuq. (luuk 1:33)

**luuk titiraquq jiisusi aullaqtitaunirilauqtanga pijjutiaqqluni
ajuriqsiujjiaqtuqluni guutiup nunanganik.** ujjirilugu jiisusi
ilisaijjutigilauqtanga:

⁴³ uqautillunigit, "ajuriqsiujjijariaqaqpunga guutiup
nunaqutinganik asinginnut nunalirjuanut, pijjutigillugu tamanna
pijjutigillugu aullaqtitausimagama." (luuk 4:43)

tamanna tusalauqsimaviuk? qaujilauqsimavit jiisusi pijjutigijanga
aullaqtitauninganut ajuriqsiujjijumalluni guutiup nunanganik?

luuk titirausiqarivuq jiisusi *ajuriqsiujjiaqtulaurninganik guutiup
nunanganik:*

¹⁰ ammalu apostolo, utiramik, uqautilluniuk
qanuiliulaurmangaarminik. tigulluniuk ammalu anilluni inutuulluni
inuqanngittumut pigijaujumut nunaliqpaujarmut taijaujumut
pitsaitamut. ¹¹ kisiani amisualuit qaujigamik, malililauqsimavut;
ammalu tunngasuktunigit ammalu uqallaktuni guutiup
nunaqutingata miksaanut. (luuk 9:10-11)

jiisusu ilisailauqpuq guutiup nunanga sivulliujjaujariaqarninganik
taikkununga malikkajaqtunut:

³³ kisiani qiniqqaarlusi guutiup nunaqutinganik ammalu
pitsiarninganik, (maatiu 6:33)

³¹ kisiani qinirit guutiup nunaqutinganik, tamakkualimaat
ilajauniaqtut ilissinnut. ³² kappiasunngillutit, nukaqlit, ataatavit
quviasuttiarmat ilissinnut tunisijariaksaq. (luuk 12:31-32)

kuristit qiniqqaariaqaqput guutiup nunanganik. taimailiuppakput tamanna sivulliqpauttiutisimallugu inuusiqaarnikkut kuristiup inuusirinajaqtanganik niriungniqattiaqtutiglu utirniarninganik ammalu nunaginiarninganik. kisiani, tamarmikasak kuristimik uqaqpaktut, qiniqqaaqpanngilat guutiup nunanganik, qaujimannngimmariktulluunniit kisuungmangaat. amisut sulinnngituk ukpirusungmijut ilauniq nunarjuarmi gavamalirinirmi guutiup niriugijanganik kuristinit. tukisiumannnginnirminut guutiup nunaqutinganik, taimainngilat

maanna inuusiqaarlutit taimaittariaqaarnirminik uvvaluunniit tukisilutik qanuimmat inutuinnait tammaqsimangmangaata.

ujjiriluguttauq taanna nuna tunijauniarmat mikittukulungnut (cf. Romans 11:5). mikillitiqsimajariaqaqpuq ilagijaujumaluni sulittiaqtunut mikittukulungnut.

guutiup nunanga suli saqqitaulaunngittuq nunarjuami

jiisusu ilisailauqpuq maliktingit tuksiuqqijattaqujauullutik nunanga tikinqullugu, taimainnnganut pisimavagiinngilat:

⁹ ataatahut qilammuniqsaq, atitit upigijauqullugu. 10 gavamagijait qaiqulugu. pijumajait pijariiqtauluni (maatit 6:9-10)

jiisusu aullaqtittilauqpuq ilinniaqtikutiminik ajuriqsuujjiaqtuqtunik guutiup nunaqutinganik:

¹ 12-nik ilinniaqtikutiminik katitittililauqpuq sannginiqtaaqtiitunigillu tuurngalimaanik, amma aannianik aaqqigutiksani. ² ajuriqsuujjiaqtuqtutunigut guutiup nunaqutinganik. (luuk 9:1-2)

jiisusu ilisailauqpuq taikaniinnirijanga taannatuangulaunnginninganik, taanna nunaqjuuq aaqqiktaulaunngimmat nunarjuami taiksumani taimainnnganut anitittilaunngilaq tuurngarnik atirmigut taissumani:

²⁸ kisiani anitittiguma tuurngarnik tarningagut guutiup, nalunanngittuq nunanga guutiup ilissinnut tikisimavuq. (maatit 12:28)

sulijuq nuna sivuniksattinniippuq—maannaunngittuq maak
takutittingmat:

⁴⁷ ijiillu ilingnik pijunniiqtittikpat, piirlugu. piuniqsauvuq isiruvit
guutiup nunanganut igluinnarmut ijiqarlutit, marruungni
ijiqanngingaarlutit, igitauniaravit... (maak 9:47)

²³ jiisusu avatimut takusarluni uqarlunilu ilinniaqtiqutinginnut,
"ajurnaqtummarialuk taikkua ajuqsanngittut isirasugiaksaq
nunanganut guutiup!" ²⁴ ilinniaqtiillu tapailauqput uqausinginnik.
kisiani jiisusu kiukkannirluni uqautillunigillu, "nutaqqat,
ajurnaqtummariungmat taikkua ukpirijaqaqtut piqutinik
isirasugiaksaq nunanganut guutiup! ²⁵ pijariakinniqsauvuq kamel
miqqutikkuurluni ajuqsanngittumut isiriaksaq nunanganut
guutiup." (maak 10:23-25)

²⁵ sulittiaqtuq, uqautivagit, imijjaajunniiqtunga piruqtuvinirnik
kisiani tainna ulluq niuqqarukku nutaanguluni nunaqjuangani
guutiup." (maak 14:25)

⁴³ juusipi arimatiamiutaq, qaujimajauttiaqtuq katimajiuqataujuq,
imminik utaqqilluni guutiup nunanganik, qailluni ammalu
sapiliqtuni ... (maak 15:43)

jiisusi ilisailauqpuq taanna nuna maanna ilagijaujunniirninganik maanna
nunarjuamat:

³⁶ jiisusu kiuvuq, "nunaqutiga tamaanirmiutaunngilaq. nunaqutiga
tamaaniinniipat, pijiqtikka unatarajaqput, tunijauniannnginnama
juutitut; kisiani maannali nunaqutiga tavvanngaannilaq." (jaan
18:36)

jiisusu ilisailauqpuq nunanga saqqilaarninganik utiqsimaliruni
angajuqqaangulirluni:

³¹ "irninga inuup tikippat piuninganut, ammalu aanjilimaat
piqatigillugit, taimali iksivaarniaqtuq iksivautangani piuninganut. ³²
nunalirjuaalimaat katinniaqtut saattiangani, ammalu
aviktiqattautiniaqtunigit, suurlu berger aviksisuungungmat

qimminik qimminik. ³³ ammalu qimmiit taliqpianiittutik, kisiani qimmiit saumianiittut. ³⁴ roi uqalirniaqpuq taliqpianiittunut, 'qaigit, ataatanut pikkugijaujusi, tigusigit nunamik pivagijjaqtausimajumik ilissinnut taimannat nunarjuaq pigialauqtillugu. (maatiu 25:31-34)

guutiup nunanga tamaaniinngimmat, takujjaanngittugut pillattaamik kisiani aaqqiktausimaliqpat. suuqaimma unurniqsait tukisiannngimmata guutiup nunaqutinganik, tukisijunnanngilat qanuq nagligusunngirmut gavamagijanga aulavangmangaat.

guutiup nunanga tikijjaanngilaq "kisiani atangittialiqpata aallait" (romain 11:25)—ammalu tamanna sulit taimailaunngittuq.

jiisusi qanuq uqalauqpa nunanga qanuittuungmangaat?

jiisusi nalunaiqsilauqpuq qanuittuungmangaat guutiup nunanga:

²⁶ uqaqtunilu, "guutiup nunanga suurlu inuk piruqsiaksamik nunami siammaktiriluni, ²⁷ unnuakkut sinikpaktuni makippaktunilu ullukkut, piruqsiaksaq pirurluni pirurlunilu, nangmini qaujimanngittuq qanuq. ²⁸ nuna piruqsiagaasuungungmat imminik: sivulliq savirajak, niaqunga, kinguniagullu iluittuq niaqurmi. ²⁹ kisiani piruqsiaksaq piruqpat, irngiinnaq puuqqaikautigivuq, niqiksaqsiurnaqsingmat." (maak 4:26-29)

¹⁸ uqalirivuq, "qanuittuuva nunanga guutiup? ammalu qanuq ajjiutinniaqpara? ¹⁹ suurlu mastartut piruqsiaksaq, angut tigujanga piruqsiagarvinganuaqtuniuk; pirurlunilu angijualuulluni napaaqtunnguqtuni, tingmiallu silami ivavvikaqtutik napaaqtunginni." ²⁰ uqakkanniqtunilu, "qanuq ajjiutinniarakku guutiup nunanga? ²¹ suurlu piruqsiaqtitut, arnaup pilauqtanga iijiqsimalluniuk pingasuiliqqangajumik niqimik kisiani piruqsialimaattianguliqpat." (luuk 13:18-21)

taakkua unikkaat imannauqujivut, sivullirmi, guutiup nunanga mikittukuluuvuq, kisiani angiglivallianiaqtuni—kinguniagut isuqanngittumut nunarjualimaamut.

luuk titiralaurmijūq:

²⁹ tikinniaqtut kanangnarmit pingannamillu, uangnamit amma qallunaanit, iksivaarlutik guutiup nunaqutingani. (luuk 13:29)

taimaimmat, guutiup nunanga inuqutiqarniaqpuq nakituinnaaqtunik nunarjuami. taakkunungatuangujjaanngilaq israilimiutanut uvvaluunniit nalunaiqtausimajunut iliqqusiqtigiinngittunut. inuit, nakituinnaaqsimajut, iksivaaqatauniaqput tavvani nunagijaujumi.

luuk 17 ammala nunanga

luuk 17:20-21 ilanginnut nalulirutauvuq. kisiani tavvungalaunnginnirni, qaujimagit inuit nirillattaarniarninginnik guutiup nunaqutaani:

¹⁵ "quviasukpugut niriniaqtuq palaugaarmik nunangani guutiup!" (luuk 14:15)

inuit (sivuniksattinni) niriqattalaarmata guutiup nunaqutaani, sanirvaktausimatuinnanngilaq uummatimini maanna, tukiliuqtaukammakkaluaqtillugit/tukisinirluktaugaluaqtillugit luuk 17:21-mi asiagungaaq uqaqsimajut.

AFV-mut tukiliuqtaujuq luuk 17:20-21-mi ilanginnut tukisivaallirtaujuunnaqpuq:

²⁰ taimali pharisiit tuksirarmata qanga guutiup nunanga tikilaarmangaat, kiullunigit uqaqtunilu, "nunanga guutiup tikiqattangimmat tautungnikkut; ²¹ uqajjaanngilat, 'takugit, uvaniittuq!' uvvaluunniit, 'takugit, taikaniittuq!' takugit, nunanga guutiup nangiqtuq ilissinnut." (luuk 17:20-21, takuluguttauq NASB amma ESV tukiliuqtausimajut)

ujjirilugu jiisusi uqallaktillugu ukpirijaunngittunut, timikkut ammala sulinngittunut. jiisusi "kiullunigit," — pharisiit apirilauqtut jiisusimik. ilisaqsijumalaunngittut.

tuksiarvingmiilauqpaat? aakka!

jiisusi uqausiqalaungimmijuq tuksiarviuniaqtumit maannaruluk. uqausiqalaungilaq ippinniajaujunit isumakkut uummatikkulluunniit.

jiisusi uqausiqalauqtuq aulattinirmirik! pharisiit apirilaunngilat tuksiarviup miksaanut. qaujimalaunngilat nutaami testament-mi tuksiarviup miksaanut pigiaqtausaalineaqtumik. apirilaunngilat qanuittumik isumattiavaalungmik.

isumajuqarniqpat guutiup nunanga tuksiarviuninganik — ammalu guutiup nunanga "iluaniilauqtuq" pharisiit — tuksiarvik iluaniilauqpa pharisinut? nalunannqilaq aakka!

taimanna isulinnirijanga tukiqattianngilaq? ilangit protestant-kut tukiliuqsimagaluaqtillugit ilanganik luuk 17:21-mi imanna "nunanga guutiup "ilissinniiᑭtuni" (NKJV/KJV), allaat iksirarjuakkut *New Jerusalem-mi Bible* tammaqsimanngiᑭttuk tukiliurisimangmata imanna, "nunanga guutiup ilissinnut ilagijauvuq."

jiisusi ilagijaulauqpuq, qitiani, pharisinut—taiksumani angajuqqaannurnialauqtuq taissumunga nunamut. maannali, pharisiit niriungniqarasugililauqput guutiup nunaqutinganik. kisiani tukisinirluktaulauqpuq. jiisusi uqalauqpuq nunalingni, uvvaluunniit kigliqaqtitauluni nunagijaujuq juutinutuaq turaangaluni, isumaqquujingmata (tuksiarviuluniluunniit ilangit maanna ukpirijangittigut). guutiup nunanga ilagijautuinnarajanngilaq amisunut inungnut takuksaujunullu nunagijaujunut inungnut tikkuarunnaqtanginnut takujaujunnaqtunulluunniit, uqarlutiklu, "uvva, uvani" uvvaluunniit "taannauvuq nunagijaujuq, avani."

jiisusi, imminik, inuulilauqpuq angajuqqaanguniaᑭtuni taissumunga nunamut, taimanna uqattialaurmat pilatumut (jaan 18:36-37). tukisiumalugu taanna titiraqsimajuq atugajungninganik uqausirnik "king" ammalu "kingdom" kipuktaqattautillutik (suurlu taaniul 7:17-18,23). taanna king-ngujuq sivuniksami nunagilaaqtanganut guutiup, taiksumani taikanilu, nangiqᑭtuni pharisiup saniani. kisiani ilisaqsijumalaunngilat taaksuminga angajuqqaarininganik (jaan 19:21). utiqpat, nunarjuarmiunut qipiluktauniaqtuq (Revelation 19:19).

jiisusu uqakkannilauqpuq, ukunani titiraqsimajuni luuk 17-mi, uqausiqaqłuni aippangani tikinniarninganik, taanna nunanga guutiup aulattilirluni nunarjualimaami (atuqługu maavat tukiliuqtausimajuq):

²² ilinniaqtiquťiminut uqalauqtuq, "ulluit qaijut akunialuk akunialuk suvalikianguniaqtusi atausirmigluunniit ulluqariaksaq irnirijaujumik inungmut. ²³ inuit uqarniaqput, 'takugit, uvvauvuq!' 'takugit, tavvauvuq!' kisiani anittailigit uvvaluunniit ullattailigit, ²⁴ suurlu ikumatitut qaummaallaktuq silaup akiani, taimannattaup irnirijaujuq inungmut immirik ullurminiinniaqpuq. ²⁵ kisiani aksuruqtummariujariaqpuq ammalu qujanaaqtauluni maanna kinguvaattinnut. (luuk 17:22-25, maavat)

jiisusu uqausiqalauqpuq qaummaallaktumik, suurlu maatiu 24:27-31-mi, uqausiqaqłuni aippangani qainiarninganik aulattiniarluni nunarjualimaamik. jiisusi uqanngilaq inuqutingit takujunnajjaanginniraqłunigit utiqpat—takulaaqput (cf. Acts 1:11).

kisiani, unurniqsait inuit ilisaqsijjaanngittut taaksuminga king-nguninganik (Revelation 11:15) ammalu unatarniaqtutik (Revelation 19:19)! unuqtut isumaniaqtut jiisusi kiggaqtuininganik jiisusiup akiranganik. jiisusi uqalaunngittuq nunanga guutiup iluaniimmat pharisinut—uqautillunigit asiani taikaniijjaanginniraqłunigit sulinnnginninginnut (maatiu 23:13-14). jiisusilu uqalaungilaq tuksiarvik nunangauniarniraqłuniuk.

guutiup nunaqutinga inuit qangakiaq isirunnaqsilaaqput — suurlu inutuinnait makikkanniliqpata! sulı, aivvalahaa asingillu ataatagijaujut sulı taikaniinngilat (cf. Hebrews 11:13-40).

ilisaqtiit qaujimalauqtut guutiup nunanga iluaniilaunginninganik taiksumani, ammalu saqqittariaqalauqtuq imanna, saqqilauqtuq kinguniagut luuk 17:21, takutittijuq:

¹¹ tusaramik tamakkuninga, asianik uqausiqakkanniliqpuq, suuqaimma Jerusalem qanigijaaniilaurmat ammalu isumagamik nunanga guutiup saqqikautiginiarninganik. (luuk 19:11)

nunatsiaq nalunanngitsiaqtuq sivunitsatinni

qanuq qaujijunnaqpit nunanga qaniglingmangaat? ilagilluniuk kiunasuklugu taanna apiqqutaujuq, jiisusi titiralauppuq prophetinik qanuiliurnilauqtunik (luuk 21:8-28) ilisailiqʔunilu:

²⁹ takuguk fig napaaqtuq, napaaqtulimaallu. ³⁰ piruqsialiriiqtillugit, takuniaqpusi qaujimallusilu aujaq qallivallialirmat. ³¹ taimattauq, **tamakkuninga takugussiuk, qaujimaniaqpusi guutiup nunanga qanittukuluulirmat.** (luuk 21:29-31)

jiisusu inuqutiminik maliqujilauqpuq prophetaujunik qaujimaqullugit qanga nunanga tikilaarmangaat. jiisusu asiani uqaujilauqpuq inuqutiminik ujjisququllugit ujjisquttiaqujillutiglu prophetaujunik (luuk 21:36; maak 13:33-37). jiisusi uqaraluaqtillugu, amisut tautugumanngilat prophetikkut aktuajunik nunarjuarmi qanuippalliajunik.

luuk 22 amma 23-mi, jiisusi takutittikkannilauqpuq guutiup nunanga aniguqtitaulaarninganik sivuniksami ilisaitillugu:

¹⁵ "pijumaniaqattiaqʔunga niriqatigijumasimagakkit taanna pasav aksurulaunnginninni; ¹⁶ ilissinnut uqarama, niriijaajunniiqtara kisiani pianikpat nunaqjuangani guutiup." ¹⁷ irngusirmik tigusilluni, qujalillunilu, uqaqʔunilu, "una pilugu aggurlugulu ilissinnut; ¹⁸ ilissinnut uqarama, imijaannginnama piruqtuvinirnik kisiani guutiup nunanga tikippat." (luuk 22:15-18)

³⁹ kisiani taikkua pittianngisaktut piqatigilluniuk pittianngisakʔuni uqaqʔunilu, "messiah-nguguvit, ilingnik inuulittigit uvattinnittauq inuulittilutit." ⁴⁰ piqatingata iniqtiqʔuniuk uqautilluniuk, "guutimik kappiasunngitpiit? ivvittauq akiraqtuqatigingmijait. ⁴¹ taimaittiaqʔutalu, suuqaimma atuutiqattiaratta, akiliqtauqattaratta qanuiliurnirilauqtatinnut, kisiani taanna piunngittumit saqqittuqalaunngittuq." ⁴² uqarʔunilu jisuamut, "jiasu, iqqaumaniaqpannga nunassinnut tikikkuvit." ⁴³ kisiani jisu uqautilluniuk, "amen, uqautivagit ullumi uvannik piqatiqarniaravit paradismi." (luuk 23:39-43, aramaik qallunaatitut)

guutiup nunanga tikikautigilaunngittuq jiisusi tuqutaulauqtillugu tamakkiik maak luuklu takutittingmata uvattinnik:

⁴³ juusipi arimatiamiutaq, qaujimajauttiaqtuq katimajiuqataujuq, imminik utaqqilluni guutiup nunanganik, qailluni ammalu sapiliqtuni ... (maak 15:43)

⁵¹ arimatiamiutaq, nunalirjuaq juutinut, immittauq utaqqilluni guutiup nunanganik. (luuk 23:51)

makikkannilauqtillugu (1 Corinthians 15:50-55) kuristit inuukkannilaaput isirlutik nunanganut guutiup, jaan titiralaugtanga:

³ jiisusu kiulluniuk uqautilluniuk, "sulittiaqtuq, uqautivagit, kisiani inuukkanniqtuqakkanniapat, takujunnajjaanngilaq guutiup nunaqutinganik." ⁴ nikutimas uqautilluniuk, "qanuq angut inuujunnaqpa innaulirluni? anaanangata iluanuakkannirunnaqpaa inuulirluni?" ⁵ jiisusu kiuvuq, "sulittiaqtuq, uqautivagit, kisiani inuuguni imakkut amma tarnimut, isirunnaangilaq nunanganut guutiup. (jaan 3:3-5)

guutiup inuqutingit kisiani takuniaqtut arraaguit 1000 aniguqsimaliqtillugit guutiup nunanga.

maannali tukisikkannirniaqpusi jiisusi resuscitalauqtillugu, ilisaikkannilaurninganik guutiup nunangata miksaanut:

³ imminik saqqilaurmijuuq inuulluni aksurulaugtillugu amisunik sulinngittunik qaujijjutaujunnaqtunik, takujauvakᑭuni ullunut 40-nut uqausiaqatᑭunilu pijjutilingnik nunaqjuanganut guutiup. (Acts 1:3)

sivulliq kingulliqaarlu ajuriqsuijutigilauqtanga jiisusi pijjutiqalauqpuaq guutiup nunanganik! jiisusi qailauqpuaq tusaqtittijiulluni ilisaijaqtuqtᑭuni tamatuma miksaanut.

jiisusu titiraqtittilaurmijuuq apostle jaan arraagugasaalungnut guutiup nunaqutinganik nunarjuamiinniaqtumik. ujjirilugu jaan titiraqlauqtanga:

⁴ takulauqtakka tarningit taikkua niaqungit niaqungit takulaurninginnut jiisusimik ammalu uqausinganik guutiup, ajuriqsulaunngittut nirjutimik tauttunganigluunniit, ammalu

nalunaikkuttiqtausimanngitlutik kiinarmigut agganginnigluunniit.
ammalu inuulauqtut ammalu aulattillutik kuristimik 1000-nut
arraagunut. (Revelation 20:4)

sivulirilauqtangit ukpirniliit ilinniaqtittiqattalauqput arraagugasaalungnut
guutiup nunaqutinga nunarjuamiinnajarninganik inangiilunilu
gavamagijaujunik nunarjuarmi taimanna titiraqsimajuq ilisaingmat (cf.
Revelation 5:10, 11:15).

qanuimmalli, guutiup nunanga pimmarialuukpat, tusaqsimaluanngilasiuk?

ilangagut jiisusi nalunarniraqtuniuk:

¹¹ uqautillunigillu, "ilissinnut tunijausimangmat qaujimaqujaulluni
nalunarninganik nunanga guutiup; kisiani taikkununga
silataaniittunut, kisulimaat unikkaaqtuarijausuunguvut. (maak
4:11)

ullumiluunniit sulijuq guutiup nunanga nalunaqtuq amisunut
taimannattaup guutiup parnautinga (takuluguttaup akiqanngittuq
uqalimaagaq, qarasaujakkut uvani www.ccog.org taijaujuq: [nalunaqtuq
guutiup parnautinga qanuimmat guutiup sanalauqpa kisutuinarmik?
qanuimmat guutiup sanalauqpait?](#)).

isumagilugu, ammaluttaup, jiisusi uqalaurmat isulinninga (arraaguup)
tikilaarmat (maannaruluk) kinguniagut ajuriqsuiji nunaqjualimaami
tautuktiulluni:

¹⁴ ammalu taanna ajuriqsuijjuti nunaqjualimaami uqausiuniaqtuq
qaujijjuttauluni nunarjualimaanut, ammalu isulinninga
tikinniaqpuq. (maatui 24:14)

tusaqtittiniq ajuriqsuijimik guutiup nunanganik pimmarivuq ammalu
pijariiqtaujaariaqaqtuni **isulippallialiqtillogu.** "tusaruminaqtuq"
niriungniqattiarutaungmat inungnut akaunngiliurutaajunut, gavamalirijit
sivuliqtingit ilinniaqtittigaluaqtillugit.

**isumagiguvigit jiisusi uqausingit, tukisinattiarialik sulijuq ukpirnilik
tuksiarvik tusaqtittijariaqarmat tamatuminnga ajuriqsuijimik maanna.**

tamanna sivulliuujjaujariaqaqpuq tuksiarvingmut. ammalu tamanna piliriarittiarniarlugu, atausiunnngittumik uqausirnik aturiaqaqput. tamanna kajusiinnaqtuq tuksiarvik guutimut pinajukpakpuq. ammalu tamanna pijjutigillugu taanna uqalimaagaq tukiliuqtausimavut amisunut uqausirnut.

jiisusi ilinniaqtittilauqpuq tamarmikasak angirajannginninginnik atuqpaktaminik:

¹³ "isirlutit tuattukkut paakkut; suuqaimma siliktuq paanga ammalu siliktuq aqputi surainirmut, ammalu amisuullutik isiqpaktut. ¹⁴ suuqaimma tuattukuluungmat matu ammalu ajurnaqtuni aqputiujut inuusirmut turaaqtuq, ammalu ununngittukulu it nanisijunnaqtut. (maatit 7:13-14)

ajuriqsuiji guutiup nunanga turaaqtitivut inuusirmut!

qaujjuminatuinnariaqaqpuq tamarmikasak ukpirniraqtut ujjirusuquujinngikkaluaqtillugit kuristiup aksuruutigilluataqtanganik ajuriqsuujinirmik ajuriqsuujinirmik guutiup nunanganik, ukpirnilirijit amma piusituqalirijit tukisisimagajukput tamanna paippaaqutiit ilisaillattaarninganik.

taimakkaluaqtillugu, jiisusu nangminiq niriugijaqalauqpuq ilinniaqtiquitiminnik ilisainiarninginnik ajuriqsuujinirmik guutiup nunaqutinganik (luuk 9:2,60). suuqaimma sivuniksattinni gavamagijauniaqtuq tunngaviqarniarninganut guutiup maliganginnik, sailinirmik ajuqsarunniiqtittilunilu – ammalu malingniq tamakkuninga maligarnik tamatumani arraagugijaujumi saqqitittilirniaqpuq sailinirmik (Psaume 119:165,172; Efes 2:15).

ammalu tamanna tusaruminaqtuq nunamut qaujimajaulauqtuq pituqarnit titiraqsimajunit.

3. nunatsiaq qaujimajaulauqpa nutaunngittumi?

jiisusi sivulliq kingulliqpaarlun nipiliuqsimajanga ajuriqsuijutigilauqtanga uqausiqaqtuni ajuriqsuijutigimik guutiup nunaqutinganik (maak 1:14-15; Acts 1:3).

guutiup nunaqutinga juusiusiup taiksumaniutillugu qaujimallualauqtanga uqausiulauqsimangmat titiraqsimajuqutinginni, maanna taijavut nutaunngittumik.

taaniu ilinniaqtittilauqpuq nunaup miksaanut

prophete taaniu titiralauqtuq:

⁴⁰ ammalu tisamangat sannginiqarniaqpuq savirajaktitut, suurlu savirajak siqumittiluni ammalu siqumittiluni kisulimaanik; ammalu savirajaktitut siqumittijumik, taanna nunaqjuaq siqumittiniaqtuq ammalu siqumittiluni asilimaanginnik. ⁴¹ takuqqaugavigit isigangit putugungillu, ilangagut marraup ammalu ilangagut savirajak, nunanga aviktauniaqpuq; kisiani savirajaup sanngininga iluaniinniaqtuq, taimannattaup takuqqaugavit savirajak ilasimajuq marrarmut. ⁴² ammalu putugungit isigangita ilangagut savirajaulutik ilangagullu marrarmut, taimannattaup nunaqjuaq ilangagut sanngijuuniaqpuq ilangagullu suraksaraittuni. ⁴³ takuqqaugavit savirajak ilasimajuq marrarmut marrarmut, katinniaqtut kinguvaanginnut inuit; kisiani ataqattautiljaanngittut, suurlu savirajak katsuungunngimmat marrarmut. ⁴⁴ ammalu taakkua kuin ullunginni guutiup qillirmi aaqiksiniaqpuq nunamik suralauqsimajjaanngittumik; ammalu taanna nuna asiminut qimaktaujjaanngittuq; siqumittiniaqtuq nungutaulunilu taakkua nunait, ammalu tauvungalimaaq. (taaniul 2:40-44)

¹⁸ kisiani saintit quttiktumut piniaqput nunanganik, ammalu pisimalirlutik tauvungalimaaq, tauvungalimaaq ammalu tauvungalimaaq. (taaniul 7:18)

²¹ "takunnalauqtunga; ammalu taannasainnaq nagjuq unataqtuni saintnut, ammalu saalaqarasuaqtuni, ²² kisiani ullutuqaq tikimmat,

ammalu iqqaqtuqtauliqtutik ikajuqtuillutik saintnik quttiniqpaami, ammalu naammaksilluni saintit pisimalirlutik nunanganik. (taaniul 7:21-22)

taaniumit, ilittivugut qangannguqpallianiarninganik guutiup nunanga surainiarmat nunaqjuarmi ammalu tauvungalimaaq. ilittigivuguttauq saintit piliriaksaqarniarmata pilutik taassuminga nunagijaujumik.

unuqtut ilangit taaniu propheties ullumimut turaangavut 2000-nginni.

ujjirilugit ilangit titiraqsimaningit nutaami testament-mi:

¹² "qulit nagjuit takulauqtatit quliujut kingit suli pilauqsimanngittut, kisiani pijunnarniqaqtitaujut ikarramut atausirmut angajuqqaanguqataulutik uumajumut. ¹³ taakkua atausiinnarmik isumaqaqtut, ammalu tunisiaqtut sannginirmik ammalu pijunnarnirmik uumajumut. ¹⁴ taakkua unatarniaqtut laammik , ammalu laam saalaqarluni, suuqaimma angijuutaungmat angijunut ammalu king-nut angajuqaarijauulluni; ammalu taikkua piqatigijangit taijaujut, niruaqtausimajut, ammalu ukpirijaujut." (Revelation 17:12-14)

taimali, takuvugut tamakkiinnik pituqarnit ammalu nutaanit testaments-nit isumagijaujuq isulinniqalaarninganik nunarjuami nunaqjuaq qulinik ilaqarluni ammalu guutiup surainiarmat ammalu saqqiiluni nunaqutiminik.

aisaija ilinniaqtittilauqpuq nunait miksaanut

guutiup pijumaliqtittilauqsimavugut aisaijamik titiraqullugu sivulliqaangani guutiup nunaqutaani, 1000-nik arraagunik aulattinirilauqtanga qaujimajaujuq arraagu 2000-nguniraqtaulluni, imanna:

¹ savirajangmik saqqittuqarniaqpuq jiasiup isuani, ammalu napaaqturmik piruqtuqarniaqpuq nakinngaarninganik. ² tarninga jialunaup tauvaniinniaqpuq, tarninga silatunirmik tukisumanirmiglu, uqaujuqsuinnirmik sannginirmiglu, qaujimanirmik kappiasungnirmiglu jialumik.

³ quviagijanga kappiasukłuni jialumik, iqqaqtuijjaanngilaq ijimigut tautukługu, isumaliujjaanngiłłunilu tusaanikkut siutimigut; ⁴ kisiani pittiarinnikkut iqqaqtuiqattarniaqpuq ajuqsagtunik, isumaliuqpagłunilu ajjiigiiktittiluni

nunaqjuap mikiluanngettunut; nuna tuluqtauniaqtuq qanirminut, ammalu aniqsaaqturnikkut qanikkut tuqurainiaqtuq piunngittunik. ⁵ pitsiarniq qitirminut qiluarijauniaqpuq, ammalu sulittiarniq qitirminut qiluarijauluni.

⁶ "amaruq najuutiniarmijuq agnearmit, qimmiq nalaqatigarłuni nirliralaarmit, nurraq amma lian amma quiniqtuq atauttikku; nutarakulungmut sivukkaqtaqtaulutik. ⁷ arnalluq nanurlu niriniaqtuuk; piaragit nallangalutik atauttikku; amma lian niriluni iviksamik umingmaktitut. ⁸ amaamaktittijuq pinnguarniaqtuq agluup qanigijaani, amma nutaraq piiqsijuq aggaminik avinngaup tisinganut ilisiluni. ⁹ aanniqsijjaanngilat suraijjaanngilallu qaqqalimaanni, nunarjuaq qaujimanigattarniaqpuq jialuup imaup imangani.

¹⁰ "taikanilu ullurmi jiasiup tunngavinga pitaqalaaqtuq, saimmatigijauniaqtuq inungnut; suuqaimma aallanut qiniqtauniarmat, ammalu iluviqarvinga piujummariulluni." (aisaija 11:1-10)

pijjutigijara uqausiriqqauvara taanna sivulliqaanguniraqługu uvvaluunniit sivulliqaanguniraqługu nunangata guutiup, maanna takuksauniarmat (sivurngagut nunalirjuag saint, nutaaq Jerusalem taununga qilakmit, Revelation 21) ammalu akuniuniaqłuni 1,000-nut arraagunut. aisaija nalunaiqsillarilauqpuq tauttungata qanuilinganinganik tamatuma piliriniup kajusilluni uuminga:

¹¹ taikani ullurmi taiksumani jialunaup aggaminik aaqqiksikkannilaqpuq aippariliqtangani utiqttittiluni amiakkunginnik inuqutingita amiakkunginnik, aasiriamit amma iijptimit, paaturuus amma kus, ilam amma sinaa, hamaat amma qikiqtait tariurmiut.

¹² saimmatimik aqqiksiniapquq nunalirjuanut, ammalu katitittiluni Israeliup silataaniittunik, ammalu katitittiluni juutamik sitamanik tiriqqunginnik nunarjuap. ¹³ ammalu tusugininga ipuraim aullarniapquq, ammalu juutaup akirangit nakataulutik; ipuraim tusugijjaanngilaq juutamik, ammalu juuta pavvisajjaanngilaq ivuraimmik. ¹⁴ kisiani qangatalutik pilisitiup tuinganut pingannamut; atauttikkut pillaniaqtut kanangnarmiutanik; isaalutik itam amma muuapmut; amma aamman inungit taakkuninga naalangniaqput. ¹⁵ jialunaup uqanganik suraittiammarinniaqtuq ijiptiup imangani; anurirjuanganut aggaminik aulatittiniaqtuq kuungmit, ammalu tuluqtauluni 7-nut kuungnut, ammalu angutiit ikaaqtittilutik paniqtunik isigaujarnik. ¹⁶ aqqutitaqarniartuq amiakkunginnut inuqutingita qimaktauniaqtut aasiriamit, taimailaurmat israilimut taiksumani tikilauqtillugu aijiptimit. (aisaia 11:11-16)

aisaija titirarumalilauqsimgimjuq:

² maannali kingulliqaanguliqpat ulluit aniguqpallialiqpata qaqqaup qaqqaup qaanganiiftuni, quttiktumiinniqausulunilu qaqqaup qaangani; nunarjualimaallu taikunngauniaqput. ³ amisualuit inuit qainiaqput uqariaqturlutik, "qainiaqpusi, majuralauqta qaqqanganut jialunaup, iglunganut guutiup jaikuup; uvattinnik ilinniaqtittiniarmat aqquinginnik, ammalu pisugviginiaqpavut aqquingit." **suuqaimma sainiup aniniaqtuq maligaq,** ammalu uqausingat jihvaup Jerusalem-mit. ⁴ iqqaqtuuniaqtuq nunalirjuanit, ammalu iniqtiriluni amisunit inunnit; sakkungit puarrijaulirlutik, ammalu kakiangit savirajanngurlutik; **nunalirjuat saattuujaaqattajjaajunniiqtut nunalirjuanut, unatarnirmik illittijjaajunniiqtut.** ... ¹¹ inuit tauttungit mikillititauniaqput, inuit pikkugusungningit ukkuuqtauniaqput, ammalu jialunatuq quttiksitauniaqpuq taikani ullurmi. (aisaia 2:2-4,11)

taimaimmat, isumanaqtuq sailinirmik nunarjuami. kinguniagut, tamanna tauvungalimaanguniaqtuq, jiisusi aulattiluni. tunngavigillugit ajjigiinnittut titiraqsimaqut (Psaume 90:4; 92:1; aisaija 2:11; Hosea 6:2), juijiit Talmud

ilisaivut tamanna 1,000-nut arraagunut atuqtausuunguninganik (Babylonian Talmud: Tractate Sanhedrin Folio 97a).

aisaija pijuksititaulilauqpuq ukuninga titirarumalluni:

⁶ uvattinnut surusirmik inuujuqarmat, uvattinnut irniqtaaqtitausimavugut; ammalu gavama talinganiittuni. ammalu atinga taijauniaqtuq piujummarik, uqaujuuji, sanngijuq guuti, ataatagijaunginnaqtuq, kuin saimanirmut. ⁷ angiglivallianinga gavamaup saimaningalu isulijjaanngittuq, taivitiup iksivautangani ammalu nunaqutingani, aaqqigasuglugu ammalu aaqqiksimaliqtillugu iqqaqtuinikkut ammalu iqqaqtuinikkut taikanngat pigiarlugu, tauvungalimaaq. aksururninga jialunaup unataqtuksait tamatuminga kajusitittiniaqpuq. (aisaija 9:6-7)

ujjirilugu aisaija uqalaurmat jiisusi qainiarniraqtuniuk aaqqiksilonilu numamik gavamaqarlutik. amisut kuristimik uqaqattaqtut tamatuminnga, piluaqtumi tisipirimi arraagutamaat, puiguigajungmata prophetising-nuniqsauninganik jiisusi inuulaarninganik. paippaaqutiit takutittivut guutiup nunanga gavamaqarninganik maligaqtaquqtuni pijjutaunut, ammalu jiisusi angajuqqaariniaqtuniuk. aisaija, taaniali, asingillu prophetigilauqtangit.

maligangit guutiup aqutigijauvut naglingnirmut (maatiu 22:37-40; jaan 15:10) ammalu guutiup nunanga aulatauniaqpuq tunngaviqarlutik taakkuninga maligarnik. taimaimmat guutiup nunanga, amisunut nunarjuarmi tautuktaugaluqtillugu, tunngaviqarniaqpuq naglingnirmik.

inngiusiit asingillu

taaniali amma aisaija guutiup titirarumalilauqsimangmagu aggiqpalliajumik guutiup nunanganik.

isikiul titirarumalilauqsimavug taikkua *Israelmiutalimaat (juutituinnaunngittut) siammaktiqtalauqtut aksururnarjuaqtillugu katiqsuqtaulaarninginnik arraagu 1000-nginni:*

¹⁷ taimaimmat uqarlutit, 'taimanna uqarmat jihvaup guutiup: "nuattiniaqpusi inungnit, katinniaqpassi nunalirjuanit

siammaktiqtausimajunit, ammalu tunisiaqpunga nunamik Israelimut." ¹⁸ taikunngauniaqput, ammalu piiqsilutik piunngittulimaanik piunngittulimaaniglu taikanngat. ¹⁹ atausirmik uummatimik tuniniaqpakka, nutaamiglu tarnimik ilulliqsurniaqtakka, ammalu ujaqqamik uummatimik piiqsilunga timinginnik, ammalu uummatimik timimik tunilugit, ²⁰ pisugunnarniarmata maligarijannik ammalu malittiarlutik isumaliurutinnik ammalu pilirilutik; ammalu inuqutiginiarakkit, ammalu guutiginiaqtara. ²¹ taikkuali uummatingit maliqattaqtut pijumanirminik piunngittunit ammalu piunngittunit, utiqtinnaqpakka qanuiliurnirilauqtangit niaqunginnut," uqaqtuq jialuup guutiup. (Ezekiel 11:17-21)

kinguvaangit Israel siammaktiqtaujaajunniiqtut, kisiani maliqattarniaqput guutiup maliganginnik niriqattarunniirlutiglu piunngittunik (liviitituusi 11; tiituruunomi 14).

ujjirilugit ukua inngiusiit tusaruminaqtut guutiup nunaqutinganut:

²⁷ nunarjuap isulimaangit iqqaumaniaqput ammalu saallutik jialunamut, ammalu ilagiilimaat nunalirjuat ajuriqsuniaqput ilissinnut saattiangani. ²⁸ taanna nunaquaq pigijaungmat jialuup ammalu aulattilluni nunalirjuani. (Psaume 22:27-28)

⁶ iksivautait, guuti, tauvungalimaaq ammalu tauvungalimaaq; scepter pitsiarnirmut scepter ivvit nunaqutinganut. (Psaume 45:6)

¹ uu, inngirlutit jialumut nutaamik inngiutimik! inngirlutit jialumut, nunarjualimaamut. ² inngirlutit jialumut, atia upigilugu; uqausirilugu tusaruminaqtuq inuulittinirmut qautamaat. ³ uqausirilugu piuninga nunalirjuanut, kamanarninga inulimaanut. (Psaume 96:1-3; ammaluttauq cf. 1 chronicles 16:23-24)

¹⁰ pilirialimaatit upigijauniaqputit, jialu, ammalu saintqutitit ilissinnik upigusunniaqput. ¹¹ uqausiqarniaqtut piuninganik nunagijait, ammalu uqausiqarlutik sannginirnik, ¹² qaujittitlutik irririjaujunut inungnut sanngijunik pilirininginnik, ammalu piuniqpaanganik nunaqutingata. ¹³ nunaqutisi tauvungalimaaq

nunagijauvuq, ammalu sannginirijait kajusiinnarniaqtuq
kinguvaalimaanut. (Psaume 145:10-13)

**ajjigiinngittut titiraqtiit nutaunngittuni testament-mi titiralaurmijut
nunaup ilulinginnik (suurlu isikiul 20:33; uupaija 21; maika 4:7).**

**taimali, jiisusi ilisaivallialiqtillugu ajuriqsuijinik guutiup nunanganut,
naalaktingit sungiutisimagalalauqtut ilulilluatanginnik.**

4. apostolo ilisailauqpat ajuriqsuijimik nunanganut?

amisut iliqqusi qaraluaqtillugit ajuriqsuiji tusaruminatuinnarninganik jiisusiup miksaanut, sulijuq jiisusiup maliktingit ilisailaurmata ajuriqsuijimik guutiup nunanganik. tamajja tusagaksaq jiisusiup naksalauqtanga.

apostle paulusi ilisailauqpuq guutiup nunangata miksaanut amma jiisusiup miksaanut:

8 tuksiarvingmuarfuni uqallattiarfunilu taqqinut pingasunut,
isumaksarsiurasuktuni ukpirusuliqtittillunilu kisunik
pijjuti qarmangat guutiup nunaqutinganik. (Acts 19:8)

25 ammalu sulilluni, qaujimaliqpunga ilissi tamassi, piqatigillugit
ajuriqsuijji jaqtuqsimallunga guutiup nunaqutinganik. (Acts 20:25)

23 ullurmik tikku aqsigamik, unuqtut iglunganut upagutilauqput,
unikkaarvigilluniuk sulittiaqtumiglu unikkaaqfuni guutiup
nunaqutinganik, ukpirusuliqtittugit jiisusiup miksaanut tamainnik
maliganginnik muusisi amma prophetet, ullaakkut unnumut. ...³¹
ajuriqsuijilluni guutiup nunaqutinganik amma ilisailuni
pijjutilingnik jiisusu karistimut naluqqutinngittiaqlunga,
kinatuinnarmut nuqqangatitaunngiffuni. (Acts 28:23,31)

ujjirilugu guutiup nunanga jiisusimutuinnaunngimmat
(ilagijaurjalaruaqtillugu), paulusi ilisaisimangmingmat jiisusiup miksaanut
ilaakkuungalluni ilisaijjutigilauqtangata nunaup miksaanut guutiup.

paulusi tailaurmijanga ajuriqsuiji guutimut, kisiani sulii taanna
ajuriqsuijiulluni guutiup nunanganut:

9 ... ilissinnut ajuriqsuijilauqpugut guutiup ajuriqsuijjutinganik ...¹²
pisugunnaqullutit naammaktumik guutimut qaiqujijuq ilissinnik
nangminiq nunaqutinganut ammalu piuninganut. (1 Thessalonika
2:9,12)

paulusi tailaurmijanga ajuriqsuijiup (Romans 1:16). "tusaruminaqtuq"
jiisusimut, tusagaksaq ilisaijjutigilauqtanga.

isumagilugu ajuriqsuijituinnaulaunngimmat jiisusu kuristiup miksaanut uvvaluunniit imminik inuulittinirmut. paulusi uqalauqpuq kuristiup ajuriqsuijinga ilaqalauqpuq naalagiaqarnirmik jiisusimik, utirninganik, amma guutiup iqqaqtuininganik:

⁶ ... guutiup utiqittiniarmat aksuruusaktunik ilissinnik akaunngilliurutiqaqtunik, ⁷ ammalu ilissinnut aksuruusaktunut taqaiqsigatiginiarakkit jiisusi saqqiqtitaukpat qilakmit piqatiqarluni angijualungnik aanjinik, ⁸ ikumajumik ikuallaktumi akigiaqtittiluni taikkununga qaujimanngittunut guutimik, ammalu taikkununga naalanngittunut ajuriqsuijimut jiisusu karisiimut. ⁹ taakkua anullaksiqtauniaqput tauvungalimaaq suraktiqtaulutik saanganiitillugu jiisusu kuristiup, ¹⁰ tikippat, taikani ullurmi, upigijauniarmat saintqutinginnut ammalu upigijauluni kikkulimaanut uppirusuktunut, suuqaimma unikkausirijavut ilissinnut ukpirijaularmat. (2 Thessalonika 1:6-10)

nutaaq testament takutittivuq taanna nuna piniaqtavut, maanna pigillarilirattigut:

²⁸ tunijaujugut nunamik saalagijaujunnanngittumik. (Hebrews 12:28)

tigusijunnaqpugut niriukpugullu ilagijauniariaksaq guutiup nunanganut maanna, kisiani sulilaularilaunnginnatta.

paulusi nalunaiqsillarilauqpuq kinatuinnaq isillarigunnaannginninganik guutiup nunanganut inuulluni, taimaisuungungmat makikkanniqtuqalauqtillugu:

⁵⁰ imanna uqaqpunga, qatanngutikka, niqi auglu tigusijunnaanngilat guutiup nunaqutinganik; piujunniqtittinirlu tigusijunnaanngilap piunngittumik. ⁵¹ takugit, uqautivagit nalunaqtmik: sinituinnaajaanngittugut, kisiani asijjiqtuinnauniaqpugut— ⁵² qilamikuluk, ijiup qaummaaqtillugu, kingulliqaami tusarnaaqtillugu. tusarnaaqtittilaarmat, tuqungajullu makititaulutik suragunnaillilitik, asijjirlutalu (1 Corinthians 15:50-52)

¹ taimaimmat tilisivunga guutiup saangani ammalu jiisusu kuristumut, iqqaqtuqtauniarmata uumajut tuqungajullu saqqiliqpat ammalu nunaqutinga.

(2 timuti 4:1)

paulusi tamatuminga ilisaituinnaunngittuq, kisianittauq jiisusi tunisiniarniraqluniuk Nunanga guutimut ataatamut:

²⁰ kisanili maanna kuristu tuqungajunit ressuscitaquq, ammalu sivulliqaanguliqluni taikkununga siniktunut. ²¹ taimanngat inummut tuqujuqalaurmat, inummut tuqujuqakkannililauqsimavuq. ²² suurlu aatami tuqujuinnausuungummata, taimannattauq kuristuisimi tamarmittiaq inuuliqtitauniaqput. ²³ kiani atuni aaqqiksimaningitigut: kuristu sivulliqaat, kinguniagullu taikkua kuristiup pigiliqtangit tikinnialiqtilugu. ²⁴ isulinnialirivuq, tunisiguni nunanganik guutimut ataatamut, nuqqaqtittiluni maligalimaanik amma pijunnarnilimaanik amma sannginilimaanik. ²⁵ aulattijariaqarmat kiani akirarijalimaangit isigangita ataagut ilisimaliqpata. (1 Corinthians 15:20-25)

paulusi ilisailaurmijuq pittianngittut (maligarnik siqumittijut) tigusijjaannginnginnik guutiup nunaqutinganik:

⁹ qaujimanngilasii pitsiangittut tigusijjaannginnginnik guutiup nunaqutinganik? silairrijauttailigit. pirajattiit, uvvaluunniit idolats, uvvaluunniit nuliaqsijut, uvvaluunniit angutauqatiminik aippaqasuut, uvvaluunniit suutumiit, ¹⁰ uvvaluunniit tiglikut, uvvaluunniit silairrijut, uvvaluunniit aangajaaqtut, uvvaluunniit silairrijut, uvvaluunniit pirajattiit tigusijjaangittut nunanganik guutiup. (1 Corinthians 6:9-10)

¹⁹ maannali timiup piliriangit nalunanngilat, ukuangujut: nuliarniq, pirajangniq, salumannginniq, silairriniq, ²⁰ ukpirniq, aangajaarniq, qiiminiq, akiraqturniq, jaganiq, ninngaumaniq, imminik pijumaniqarniq, angiqatigiinnginniq, ukpiriniq, ²¹ tusuginiq, inuarniq, aangajaarniq, quviasuruluujarniq, asingillu;

uqautivagiiqtassi sivuniagut, uqautilauqsimammijassinnut uattiarukkanni, taikkua taimailuqattaqtut tigusijaangimmata guutiup nunaqutinganik. (galatia 5:19-21)

⁵ tamanna pijjutigillugu qaujimavutit, pirajaktuq, salumanngittuq, uvvaluunniit silairrijuq, ukpirijaujuq, qimaktaujuqanngilaq kuristiup nunangani amma guutiup. (Efes 5:5)

guutiup atuagaqaqpuq amma sapiliqujivaktuni pirajaktunit isirunnaqullugu nunanganut. guutimut naalagunnarniq pijariaqaqpuq piniarluni saint spirit-mik ammaluttauq pijunnaqsiluni inuulittinirmik:

²⁹ ... piita amma apostolo ... uqalauqput, "guutimik naalagiaqaqpugut inungniunngittuq. ... ³² tautuktigijauvugullu tamakkuninga, ammaluttauq saint esprit, guutiup tunisimajanga taikkununga naalaktunut." (Acts 5:29,32)

⁵ kuristiup ... ⁸ irnirjaugaluaqtillugu, kisiani ilittilauqtuq naalagunnarnirmik aksururutigilauqtamigut. ⁹ ammalu ajurunniiqtitaugami, titiraqtinngulauqtuq inuulittinirmut tavungalimaaq naalaktulimaanut, (Hebrews 5:5,8-9)

apostle paulusi iniqtirilauqpuq ilangit ilisainajannginninginnik jiisusup ajuriqsuujijjutinga kiujjutauninganik, kisiani asiagungaaq atuqtaujuunnaqtuq naammagijauvuq:

³ ilissinnut saimajauniaqpusi guutimut ataatamut ammalu jiisusu kuristimut, ⁴ imminik tunisilauqtuq suraittinnut, uvattinnik piiqsiniarmat maanna piunngittumik, malittugu pijumajanga guutitta ammalu ataata, ⁵ upigijauqullugu tauvungalimaaq. amen. ⁶ kamattiaqpunga qimaivalliagavit taissumunga qaiqujilauqtumut ilissinnik kuristimut, asianut ajuriqsuijimut, ⁷ asiginngitanga; kisiani ilangit ilissinnik akaunngilliuqtittijut ammalu asiaguuqtittijumajut ajuriqsuijimik kuristimut. ⁸ kisiani uvagut, uvvaluunniit aanjimik qilammiummik, asianik ajuriqsuujigaluarutta ilissinnut uqausirilauqtatta asianik, piujunniiqtitauniaqpuq. ⁹ uqariiqsimagatta, maanna

uqakkanniqpunga, kinatuinnaq ilissinnut ajuriqsuujjikpat asianik pisimajavit asianik, piujunniiqtitauniaqpuq. (galatia 1:3-9)

³ kisiani kappiasukpunga qanukiaq, suurlu serpent silairrilaurmat ivimik silairrininganut, isumasi piujunniiqtitaautuinnariaqarmata ajurnanngittukulungmik kuristiup iluaniittumik. ⁴ tainna qaijuq ajuriqsuujjikkanniqpatt jiiisusimik ajuriqsuujjisimanngitattinnik, uvvaluunniit ajjiginngitanganik tarnimik pinniruvit pilaunngitassinnik, uvvaluunniit ajjiginngitanganik ajuriqsuijimik naammaginngitassinnik — qinuusaarunnaqputit! (2 Corinthiens 11:3-4)

kisuulauqpa "asingit" amma "ajjiunnginningit", sulinnngitutik, ajuriqsuijiit?

sulinnngittuq ajuriqsuiji ajjiginngittunik ilulilaqpuq.

tamaitigut, sulinnngittuq ajuriqsuiji ukpirusunngiq guutimik naalallarigialannginnirnik amma aksuruutiqaallariqluni sulijumik inuusiqaarnimik iliqqusinganik qaujimanirarluni (cf. maatii 7:21-23). imminik piluarumanirmut turaanganilaqpuq.

taanna serpent silairritittilausimavut ivimik sulinnngittumut ajuriqsuijimut 6000 arraaguit aniguqsimaliqtut (genesis 3)—inuillu ukpirusuksimavut qaujimanisauinirmik guutimik ammalu isumaliuriaqaliqtutik piujunik piunngittuniglu ingmingnut taimannganit. ii, jiiisusi qailauqtillugu, atinga atatitauqajulauqpuq ajjiginngittunut sulinnngittunut ajuriqsuijinut—tamannalu kajusiinnaqtuni kajusiinnarniaqtunilu kingulliqaamut ajuriqsuijimut.

taiksumanili apostle paulusi taiksumaniutillugu, sulinnngittuq ajuriqsuiji katiqsuqsimatuinnaulauqpuq sulijunik tammaqsimajuniglu. gnostic-kut ukpirijaqalauqput ajjiunngittukut qaujimanitqaqariaqarninganik tikiutinirluni tarnikkut qaujivaallirnimik, ilagijaulluni inuulittiniq. gnostic-kut ukpirijaqattalauqput timiup qanuiliurnirijanga pijjutiqaluannginninganik akiraqtuqtutiglu guutimik naalagiasaq suurlu 7-ngani ullurmi sabbat-mi. ilangat sivuliqtittivaunngittuq saiman maagus, iniqtiqtaulauqsimajuq/iniaqtiqtaulauqtuq apostle piita (Acts 8:18-21).

kisiani pijariakittukuluunngittuq

nutaaq testament takutittivuq pilip ilisailaurninganik guutiup nunanganik:

⁵ pilipusi samaria nunalingannualauqpuq ajuriqsuujjillunilu kuristimik. ... ¹² ukpirijaqalauqput pilipusimik ajuriqsuujjittillugu pijjutilingnik guutiup nunaqutinganik... (Acts 8:5,12)

taimaikkaluaqtillugu, jiisusi, paal, amma ilinniaqtingit ilisailauqput ajurnaqtukuluuninganik isirasugiaksaq guutiup nunanganut:

²⁴ jiisusu takugami qiksaallarilnirminik, uqaliqpuq, "ajurnaqtummarialuk taikkua ajuqsagtut isirasugiaksaq nunanganut guutiup! ²⁵ pijariakinniqsaungmat kamel miqqutikkuurluni ajuqsanngittumut isiriaksaq guutiup nunanganut."

²⁶ taikkua tusaajut uqalauqput, "kinali inuulijaujunnaqpa?"

²⁷ kisiani uqaqtuni, "kisutuinnait ajurnaqtut inungnut ajurnaqtut guutimut." (luuk 18:24-27)

²² "amisutigut aksururnaqtukkuurluta isiriaqaqpugut nunanganut guutiup." (Acts 14:22)

³ guutimik qujaliinnariaqaqpugut ilissinnut, qatanngutiit, naammaksikpat, suuqaimma ukpirijasi angiglivalliatuinnarmat, ammalu nagligiqattautittiarassi tamassi asissinnut, ⁴ uvaguttauq upigusukpugut ilissinnik tuksiarvingnut guutimut qinuisaarunnarnissinnut ammalu ukpirusungnirijassinnut aksurnilimaassinnut ammalu aksururnaqtukkuurutigijassinnut, ⁵ nalunangijjutiujuk sulijumik iqqaqtuinirilauqtanganik guutiup, isumagijauniarassi naammangnissinnik nunanganut guutimut, aksururutigisimangmijassinnut; ⁶ guutimut naammangmat akilijariaqarniq aksururnaqtukkuuqtittijunik ilissinnik, ⁷ ammalu ilissinnut akaunngiliuqtunut taqaiqsiquatiginarlugit jiisusu saqqiqtitaukpat qillirmit annikitturjuaqutinginnut, (2 Thessalonika 1:3-7)

pijjutigillugu ajurnaqtuqsiurniq maannakkut, ilainnangit maanna qaiqujauliqput niruaqtaullutiglu tamatumani arraaguujumi

ilagijauqujaullutik (maatiu 22:1-14; jaan 6:44; Hebrews 6:4-6). asingit taijauniaqtut uattiarukkanni, paippaaqutiit takutittingmata taikkua "tammalauqtut isumamigut tukisivaallirniaqtut, taikkualu uqapiluktut ilittiniaqtut ilisainirmik" (aisaija 29:24).

apostle piita ilisailauqpuq nunanga tauvungalimaanguninganik, ammalu ajuriqsuijiniq guutiup maliktauttiariaqarninganik iqqaqtuqtaujuqarajanngikkuni:

¹⁰ taimaimmat, qatanngutikka, aksuruttiakkannirniaqpusi niruaqtaunirijasi nalunanggittiaqullugu, taimailurussi urrulauqsimajjaannginnassi; ¹¹ taimanna isirviqattiarniarassi taikunga tavungalimaaq nunagijaujumut jiisusu karisiimut. (2 piita 1:10-11)

¹⁷ iqqaqtuiniq pigiariaqalimat guutiup iglungani; ammalu uvattinnik pigiaqqaapat, qanurli isulinniaapat taikkua naalanngittut guutiup ajuriqsuijininganik? (1 piita 4:17)

kingulliqaat uqalimaagait paippaaqutiit ammalu nunanga

paippaaqutiit ilisaivut "guutiup naglingninganik" (1 jaan 4:8,16) amma jiisusi guutiuninganik (jaan 1:1,14)—guutiup nunanga angajuqqaqarniaqpuq naglingnirmik maligangillu ikajuqtuillutik naglingnirmik, qiimigusunngingaarlutik (cf. Revelation 22:14-15).

paippaaqutiit takutittigivut guutiup aanjimik aullaqtittiniarninganik tusaqtittiniaqtumik tavungalimaaq ajuriqsuijimik guutiup nunaqutinganik (Revelation 14:6-7) ammailaak asianik aanjimik nalunaiqsiluni angijualuuquujigaluaqtillugu, papilon kataktuq (Revelation 14:8-9). taakkua tusagaksat sulinirarutauniaqput ajuriqsuijimut nunarjuarmiunut pilauqsimajanginnik tautuktigijaulutik amma pijjutautilutik "amisualungnut" guutimut tikinniaqtut isuani (Revelation 7:9-14). ajjiginngitfuniuk kingulliqaami papilonmiut sanngininga saqqinniaqtuq kataglunilu (cf. Revelation 18:1-18), kingulliqaami pilirinirijaujuq guutiup nunaqutinga tauvungalimaaq:

¹⁵ aanjilu 7-gijanga nilliquq: nipiqquqtujualuullutiglu qilammi, uqaqtutik, "nunait tamaani nunarjuarmi nunagijauliuput

jialuttinnut ammalu kuristimut, ammalu taanna aulattiniaqtuq
tauvungalimaaq ammalu tauvungalimaaq!" (Revelation 11:15)

jiisusi aulattiniaqtuq nunangani! ammalu paippaaqutiit saqqittittivut
marruungnik atinginnik:

¹⁶ annuraarmini qukturarminilu atiqartuni titiraqsimajumik: King of
Kings and Lord of Lords. (Revelation 19:16)

kisiani jiisusi aulattijutuuvaa? una ujjirilugu:

⁴ takullugillu iksivautait, iksivaaqtutiglu, iqqaqtuqtauliqtutiglu.
takulilaurivunga tarninginginni taikkua niaqungit niaqungit
unikkaaruaqtuqsimananginginnut jiisusimut ammalu uqausinganut
guutiup, ajuriqsuilaunngittut nirjutimik tauttunganigluunniit,
ammalu nalunaikkuttiqsimanangittut qaungagut
agganginnigluunniit. ammalu inuulauqtut ammalu aulattillutik
kuristimik 1000-nut arraagunut. . . ⁶ quviasukpugut ammalu saint
tainna ilauqataujuq sivullirmi makikkanniqtuqaqtillugu.
taimaittunut aippangani tuqujuup sannginiqanngilaq, kisiani
ajuriqsuijuniiaqtut guutimut ammalu kuristimut, ammalu
aulattiqatauniaqtutik taaksumunga 1000-nut arraagunut.
(Revelation 20:4,6)

kuristillariit ressuscitaqtitauniaqput aulattiqatiglalirlutik kuristimik 1000-
nut arraagunut! nunanga tauvungalimaanguniaqtuq (Revelation 11:15),
kisiani aulattiniq sivulliippaanik makititaulauqtunik saintnik uqausiujunik
Revelation 20:6-mi 1,000-tuinnarnut arraagunut. taimaimmat tamanna
uqausiriqqauvara uattiaq sivulliippaanguniraqlugu nunaqjuap–timikkut,
arraagugasangnut, imannaunngingaaqtuni, kingulliippaaq,
tarnikkuunganiqsaq.

qassikallait qanuiliurnilauqtut titiraqsimavut uqalimaagarmi Revelation-
mi taimailaurninginnik arraaguit 1000 akunningani ammalu kingulliippaami
pilirinirijaujumi guutiup nunaqutingani:

⁷ 1000 arraaguit aniguqpata, saatanaasiup anullaksiivingminik
anititauniaqpuq ⁸ silairrijaqturlunilu nunalirjuunik tisamanik
tiriqquaniittunik nunarjuap, guug amma maag, katinnasuglugit

unatarniarlutik, naasautingit siuraqtitut tariurmi. ... ¹¹ takullugulu angijualuk qakuqtaq iksivautarjuaq amma tainna iksivaaqtuq, kiinanga nuna amma qilak qimaalaurmata. iniksaqarunniiqtutiglu. ¹² takullugillu tuqungajut, mikittut angijullu, nangiqtut guutiup saangani, uqalimaagaillu matuiqtaullutik. asianik uqalimaagarmik makpiqsijuqalaurilluni, uqalimaagaq inuusirmut. tuqungajullu iqqaqtuqtaullutik piliriangit maliktaullutik, titiraqsimajut uqalimaagarni. ¹³ tariuq tuqungajunik sakkuttilauqpuq iluaniittunik, tuqulu haitslu tuqungajunik tuniuqqaillutik iluaniittunik. iqqaqtuqtaullutiglu, atuni piliriangit maliktaullutik. ¹⁴ tuqu amma haitslu igitaullutik ikuallaktumut. taanna aippariliqtanga tuqujuq. ¹⁵ kinatuinnaq nanijaunngittuq titiraqsimajuq inuusirmi igिताлауqpuq ikuallaktumut. (Revelation 20:7-8, 11-15)

uqalimaagaq Revelation takutittivuq kinguniagut piliriniqtaqalaarninganik gavamaup kinguniagut 1000-nik arraagunik aulattiniqtaqalauqtillugu ammalu aippangani tuqujuqalauqtillugu taikkununga qipiluinnaqtunut repentance ammalu guutiup atuqpaktanginnik:

¹ takuliqpunga nutaamik qilakmik amma nutaamik nunamik, sivulliq qilak amma sivulliq nunarjuaq anigulaurmata. tariuqarunniiqtunilu. ² uvanga, jaan, takuliqpara nunalirjuaq saint, nutaq Jerusalem, taununngaqtuq qilammiuniqsaaq guutimit, pivagiijaqtaujuq nuliambut pusaqsimalluni uiminut. ³ tusaqtungalu nipiqtuqtujumik qilammiinnгааqtumik uqaqtumik, "takugit, guutiup igluqarvinga inungniiqataungmat, ammalu najurniaqtangit, ammalu inuqutiginiarmagit. guutiup nangminiqtuqtiginiarmagit ammalu guutigijaulutik. ⁴ guutiup quvvialimaangit ijjinginnik allaqtirniaqtangit; tuqujuqajjaajunniiqtuq, qiksaaqtuqajjaajunniiqtuq, qiajuqarunniirlunilu. aannirniqtaqajjaajunniiqtuq, taikkua kingunittinni aniguqsimalirmata." (Revelation 21:1-4)

¹ takutiḥḥuningalu kuungmik salumajumik imarmik inuusirmut, taqsaqattiaqtuq kuristitut, pigiaqtuni guutiup iksivautanganik amma laammik. ² aqquitiup qitiani, amma kuup saniani, napaaqtulik inuusiq, 12-nik piruqtuqaqtuni, atuni napaaqtuit

piruqsiivaklutik taqqitamaat. uqaujangit napaaqtuup
 mamisarutaulauqput nunalirjuanut.³
 piujuunniqtuqajjaajunniqtuq, kisiani guutiup iksivautanga amma
 laam iluaniinniaqput, amma pijittiraqtingit pijittirarniaqlutik.⁴
 kiinanga takuniaqtanga, atingalu qaunganiiftuni.⁵
 unnuaqtaqajjaanngilaq taikani: qaummaqquitiqariaqanngittut
 uvvaluunniit qaumajariaqanngittut siqinirmi, suuqaimma jialuup
 guutiup qaumatittivangmat. ammalu aulattiniaqtut
 tauvungalimaaq ammalu tauvungalimaaq. (Revelation 22:1-5)

ujjirilugu taanna gavamagijaujuq, 1000 arraaguit aniguqsimaliqtillugit,
 ilaqaqpuq pijittiraqtingit guutimut ammalu tauvungalimaaq. taanna
 nunalipaujaq, aaqqiksuqtaulauqtuq qilakmi, qimainiaqpuq qilakmik
 nunamullu tikinniaqluni. tamanna pigiarutauvuq kingulliqaami
 piliriniirijaujumut guutiup nunaqutinganut. maanna aanniarunniirniq
 aksururnarunniirni!

suqutiksannngittut tigusiniaqput nunamik (maatiu 5:5) amma kisulimaanik
 (Revelation 21:7). nunarjuaq, piqasiutillugu nunalirjuaq taikaniinniaqtuq,
 piuniqsauniaqpuq guutiup aqqutingit atuliqtitauniarmata. qaujimagit
 imanna:

⁷ angiglivallianinga gavamaup saimaningalu isulijjaanngittuq,
 (aisaia 9:7)

nalunannngilaq piruqpallianiqtalaarmat kingulliqaami piliriniujumi
 guutiup pigiaqsimaliqpat kikkulimaat malinniarmata guutiup
 gavamanganik.

tamanna quvianarniqaanguniaqtuq:

⁹ kisiani titiraqsimagmat: "iji takulaunngilaq, siutilu
 tusalaunngilaq, isiqsimannngilarluunniit uummatinganut inuup
 tamakkua guutiup aaqqiksuqsimagangit taikkununga
 nagligijaminut." ¹⁰ kisiani guutiup saqqitisimagangit uvattinnut
 tarningagut. (1 Corinthians 2:9-10)

nagligusungniq, quviasungniq, amma iturriinnarniq. quvianattialaaqtuq!
guutiup nunanga piuniqsammariuniaqpuq tauvungalimaaq.
ilagijaujumanngilatit?

5. pivviujut silataani nutaami testament-mi ilisailauqtut guutiup nunaqutinganik

sivulliit ilisaijirjuat kuristimut isumalauqpat ajuriqsuijjijariaqarasugillutik ajuriqsuijiunirmik sulillattaaqtumik guutiup nunanganik?

ii.

arraagugasangnit aniguqtunit, uqallaktillugu ilisaijirjuaq paat iurman silattuqsarvigjuamit North Carolina-mit, uqainnaqattalauqpuq, tammanngitunilu, uqainnaqattalauqtuq ajjiginngimmagu ullumiuliqtuq ukpirniraqtutituunngittuq, jiisusi maliktigilauqtangillu nalunaiqsilauqsimangmata guutiup nunanganit. luuktaa iurman tukisumaninga ukpirniup *miksaanut ajjiginngimmariktaraluanga tuksiarvingmut* guutimut, angiqatigarajaqtugut ajuriqsuijirjuaq nunamut jiisusu uqausirilauqsimajanga maliktingillu ukpirijanginnik. angiqatigarajarmijugut amisut ukpirnilirijut ullumiujut tamatuminga tukisisimannngimmata.

nutaunnginniqpaaq papataujuq nutaap testament-ngulauqtillugu titirausiq amma ajuriqsuijjuti

guutiup nunanga pimmaruulluni ilagijaulauqpuq uqausiusimajumut "nutaunnginniqpaaq ukpirnilirinirmut ajuriqsuijjuti annaumasimajuq" (Holmes M.W. Ancient Christian Sermon. The Apostolic Fathers: Greek Texts and English Translations, 2nd ed. Baker Books, Grand Rapids, 2004, p. 102). taanna *pituqaa ukpirniup ajuriqsuijjutinga* iluliqaqpuq ukuninga uqausiujuq nunaup miksaanut:

^{5:5} sulikkanniq qaujimavusi, nukariik, tamaaniinnivut timiup pimmaruungimmat ammalu qilammiujukkut, kisiani sulinararutinga jiisusiup angijummariuvuq ammalu piujummariulluni: taqaiqsittiarniaqpusi aggitumi nunangani ammalu inuusiq tauvungalimaaq.

qulaani uqausiujuq takutittivuq taanna nunagijaujuq maannaunnginninganik, kisiani tikinniarninganik tauvungalimaangulunilu. sulikkanniq, taanna nutaunngittuq ajuriqsuijjijuti imanna uqaqsimavuq:

6:9 taimali tamakkua pittiaqtut angutiit ajuqpata, nangminiq pittiarnekkut piliriningitigut, qiturngaminik inuulittijunnangikkutta, qanurli qularnanngijjutiaqpita isirniariaksaq nunanganut guutiup suruqsimanngikkutta ammalu suruqsimanngikkutta? uvvaluunniit kina ikajuqtiginiaqpavut, qaujiausimanngikkutta piujunik ammalu piujunik piliriniujunik? 9:6 taimaimmat nagligiqattautilauqta, tamatta isirrunnaqulluta nunanganut guutiup. 11:7 taimaimmat, qaujimagutta kisut tammanngimmangaata guutiup tautuktangatigut, isirniaqpugut nunanganut ammalu piluta sulinirautaujunik "siutivut tusalauqsimanngitangit ijingillu takalauunngitangit uvvaluunniit uummatingit inuit isumagisimajanginnik."

12:1 utaqqilauqta, taimaimmat ikarratamaat nunanga guutiup nagligusungnekkut ammalu pittiarnekkut, qaujimannginatta qanga guutiup saqqilaarmangaat. 12:6 uqaqtuq, ataatama nunanga tikinniaqtuq.

qulaani uqausiujut takutittivut naglingniq inuusiqaattiarnikkut pijaujariaqarmat, suli isilaunnginatta guutiup nunanganut, ammalu taimailisuungulluni guutiup saqqilauqtillugu–jiisusi utikkannilauqtillugu. ataataup nunaqutinga ammalu nunanga jiisusituangunngilaq.

tusaruminaqtuq pituqauniqpaaq guutiup ajuriqsuijjutinga guutiup annaumatittijjutigisimajanga ilisaivuq taassumingassainnaq guutiup nunanganik nutaami testament-mi ilisaijjutigijanganik ammalu kajusiinnaqtuq tuksiarvik guutiup ilisaijjutigiliqtanganik (ajurnanngituinnariaqaqpuq tuksiarvillattaamiinngaaqtuq guutimut, kisiani qaujimalauunnginnira guutimik ajuqtittivuq suliniqsamik uqausiqariaksaq).

aippangani 1000 tuksiarviup sivuliqtingit ammalu ajuriqsuijiit

qaujimajaujariaqaqpuq 1000 pigialisaaqtillugit papias, tusaajuq jaan piqannarijaullunilu polycarp-mut ammalu isumagijaulluni ajuriqsuijiuniraqtaulluni iksirarjuanut, ilisailauqsimavuuq arraagugasaalungnut 1000-nut. juuspius titiralauqtuq papias ilinniaqtittilauqsimaninganik:

... 10000-ngulaarmata tuqungajut makikkannilauqtillugit, nangminiq aulattilirlutik jiususi aaqqiktauluni tamaani nunarjuami. (Fragments of Papias, VI. takungmilugu juuspis, tuksiarviup piusituqangit, uqalimaagaq 3, XXXIX, 12)

papias ilinniaqtittilauqpuq tamanna pitaqattiarajarninganik:

taimaatsainnaq, [uqalauqtuq] palaugaaq qulinik saqqiigajarmat

10,000-nik siutiqarlutik, ammalu siutilimaattiat 10,000-nik palaugaaqarlutik, ammalu palaugaalimaat 10 paunsnik uqumainniqarlutik, salumattiaqtumik, palaugaaksattiavaalungmik; ammalu aapuit, piruqsiaksat, ammalu iviit ajjigiipalungnik piruqsiaqarlutik; ammalu uumajulimaat, niriqattalirlutik nunami sanajausimajunik, saimattialirlutik ammalu inuuqatigiittialirlutik, ammalu malittialirlutik inungnut." [unikkausiusimajut tamakkua titiraqtausimajut papiasmut, inutuqaq, tusaaqattalauqtuq jaan ammalu piqannarijaulluni polycarp-mut, tisamagijangani uqalimaaganginni; tallimanik uqalimaagaliulauqsimangmata...] (Fragments of Papias, IV)

titiraqtaujuq nutaaq testament *titiqqanga Corinthians-kunnut* uqaqsimajuq:

42:1-3 apostolo pilauqtut ajuriqsuijjutimik uvattinnut jiususu karisiimit; jisu kuristu aullaqtitaulauqtuq guutimit. taimaimmat kuristu guutimiinngaaqpuq, ammalu apostolo kuristuisimiinngaaqtut. tamakkiik taimaimmat saqqilauqtuuk pijumajanganik guutiup aaqqittausimajukkut. taimaimmat pasijaksaqtaaramik, ammalu nalunairviuttiaqtutik makikkannirninganut jiususu karisiimut ammalu nalunaiqtaullutik uqausingitigut guutiup nalunairviuttiaqtutik saint espritmut, kajusililauqput tusaruminaqtunik tusaruminaqtunik nunanga guutiup tikinniarninganik.

polycarp smurina ukpirnilirigianngalauqsimavuq, ajuriqsuijilauqsimangmijuq jaanmut, kingulliqaangulluni apostolo tuqulauqsimalluni. polycarp c. 120-135 A.D. ilisaijjutaulauqtuq:

quviasukpugut ajuqsaqtut, ammalu taikkua pittiaqtauqattangittut pitsiarnirmut, pigimmagu guutiup. (Polycarp. titiqqaq pilipimiunut, saapta II. *Ante-Nicene Fathers-kunnit, uqalimaagaq 1* aaqqigiaqtausimajuq aaliksaantu raaputs ammalu jaimisi taanulsan. amialigakkut uqalimaagaliarisimajangit, 1885)

qaujimalluta, taimali, "guutiup mitarijauvanngilaq", pisugiaqaqpugut naammaktumik tilisijjutinganik ammalu piugijanganik... suuqaimma piungmat nakataujariaqarmata pijumanirijaujunik nunarjuamiittunik, suuqaimma "pijumanirijaujulimaat unatarmata tarnimut; " ammalu "naliatuinnaq pirajakpaktut, uvvaluunniit piuksanngittuit, uvvaluunniit imminik pittianngitittivaktut inuuqatiminut, tigusiijaanngilat guutiup nunaqutinganik," taikkualuunniit pilirivaktut naammanngittunik amma naammanngittunik. (ibid, saapta V)

atii pijittilaurlavut kappiasugluta, ammalu upigittiarlugu, taimannattaupq imminik tilisisimammat uvattinnik, ammalu apostolotitut uvattinnik ajuriqsuijulauqtutitut, ammalu prophetetitut uqaqattalauqtut sivuniagut tikinniarninganik jialu. (ibid, saapta VI)

asingititut nutaami testament-mi, polycarp ilisailauqpuq pittiaqtut, maligarnik siqumittijunngittut, tigusiinarmata guutiup nunaqutinganik.

ukua uqausiulaurmijut ilinniaqtittijjutaularninginnik polycarp-mut:

ammalu sabbat kinguniagut uqalauqtuq; 'naalalaurlavut tiliurijjutikka, nagligijasi surusiit guutimut. ajuriqsuijirjuat taikaniitillugit, ammalu maanna tiliurikkanniqpunga ilissi pisuttiaqullusi pittiarlutik ammalu pittiarlutik aqquotingagut jialuup... *ujjirittiarlusi*, ammalu upalungaiqsimagissi, *uummatisi uqumaiksaqtaaililit*, nutaaq maligialik pijjutiaqatuq nagligusuqattautinirmik, tikinninga saqqikaallaktillugu suurlu qaummaallaktutitut, iqqaqtuinirjuaq ikuallaktumut, inuusilimaamut, tuqujunnanngittumut nunaqutinga. ammalu kisutuinnait ilisaqtaujut guutimut qaujimavusi, qiniliraangassi

pijuminaqtitaujunik titiraqsimajunik, titirausirilugit titirautimut saint espritmut uummatissinnut, tamakkua maligialiit iliksinniinginnarniarmata.' (inuusinga polycarp, saapta 24. J. B. laitvut, ataatagijaujut, vol. 3.2, 1889, pp. 488-506)

militu saatismiut, tuksiarvingmut sivuliqtigijaulauqtuq, 170 A.D.-mi, ilisailauqsimavuq:

suuqaimma maligaq saqqitaulauqtuq ajuriqsuijkkut-pituqaq nutaami, tamakkiik saqqiqtuuk sainimit amma Jerusalem-mit; ammalu tilisijjutaujuq saqqitaulluni piugijauulluni, ammalu qanuittuuninga pijariiqtausimajuup, ammalu agneaq irnimiittuq, ammalu sipi angutimiittuq, ammalu angut guutimiittuq...

kisiani ajuriqsuiji nalunaiqsijjutaullauqpupq maligarmik amma naammaksiniq, tuksiarvik sulijumik tuquqsiviuliqtillugu...

taanna uvattinnik inuuliqtittilauqtuq assualuk isumassurunnarnirmut, taaqtumit qaumanirmut, tuqunirmut inuusirmut, pittiaqtaunnginnirmut tavungalimaaq nunamut. (militu. tuqungajuq pasover-mi. versets 7,40, 68. tukiliuqtaujuq kuurusmit: uqalimaagaq qarasaujakkut uppirijaujunit. <http://www.kerux.com/documents/KeruxV4N1A1.asp>)

taimaimmat, guutiup nunanga qaujimajaulilauqpupq tauvungalimaaq, maannalisag iksirarjuakkut tuksiarvituinnaunngiᑭᑦᑭuni, ilaqaᑭᑦᑭuni guutiup maliganganik.

asiattauq 1900 qitiqpasiani 2000 titirausiq tiliurivug inungnik takuqujilluni nunamik:

taimaimmat, naliqsi mitaujjittaililiqpsi uvvaluunniit kingumut qiviaᑭᑦᑭtaililusi, kisiani pijumaniqattiarlusi upagasuglusi ajuriqsuijmut guutiup nunanganut. (ruuman kilimant. ilisaqsiniq, uqalimaagaq X, saapta XLV. pijaujuq sivuniani-niisiup ataatangit, uqalimaagaq 8. aaqqigiaqtaujuq aaliksaantu raaputs amma jaimisi taanulsan. amialigakkut uqalimaagaliarisimajangit, 1886)

sulikkanni, titiraqtausimaqquinngitluni tuksiarvillattaamut, 1900 qitiani titiraqtaujuq *taijaujuq The Shepherd of Hermas* tukiliuqtaulluni raaputs amma taanulsan atuquq uqausirmik "guutiup nunanga" 14-ngiqsuqłuni.

ukpirinillariit, allaat amisut kuristusiuniratuinnalauqtut, qaujimalauqtut guutiup nunanganik 1000 aippangani.

allaat iksirarjuakkut amma kanangnarmiut ajuriqsuijingit airinius tukisilauqtut makikkannilauqtillugit, kuristit isilaarninginnik guutiup nunanganut. ujjiirilugu titiralauqtanga, c. 180 A.D.:

taimaimmat taikkua uppirusuttut, iluaniinginnarmata saint esprit, tunijaulauqtuq taaksumunga baptisinikkut, ammalu pisimajaułluni tunijaujumut, pisukkuni sulijumik ammalu pitsiaqtumik ammalu qinuisaarunnattiarłuni. taanna tarniq makikkannirviqarmat uppirusuktunik, timi pikkannirluni tarnirmik, ammalu ilagilluniuk, sannginingagut saint esprit, makititaulluni ammalu isiqpallialłuni nunanganut guutiup. (airinius, saint, ajuriqsuijirjuaq laijanmi. tukiliuqtaujuq aarmitis raapinsanmut. takutsautitsiniq ajuriqsuijinik, saapta 42. viuls, kuuganajut, attuuva 1879. titiraqtausimajuq uvani SOCIETY FOR PROMOTING CHRISTIAN KNOWLEDGE. NIU JUAK: MAKMILAN KUAPAKKUT, 1920)

tiophilus aantioch ilisailauqtuq:

uqausirituinnaqtara piuninga; taigukku nunanga,
uqausirituinnaqtara piuninga... suuqaimma
tuqujunnarunniiqtilaurmagu pigiarninganit,
guutinnguqtigajalauqtanga. ... taimali, tuqujunnangittumit
uvvaluunniit tuqungajumit, kisiani, uqaqqaugatta qulaani,
tamakkiinnik pijunnaqtuq; taimaimmat pijumanniruni
tuqujunnangittumut, malilluni atuqujaujunit guutimut,
tunijaugajaquq tunniqqusiariluniuk tuqujunnangittumit, ammalu
guutinngurluni. (tiophilus, To Autolycus, 1:3, 2:27)

iksirarjuakkut ajuriqsuijinga, hippolytus, 1900 pigialisaaqtillugit, titiralauqsimavuuq:

ammalu piniaqtutit nunanga qilakmut, ivvit, tamaaniinnirnit tavvani inuusirni, qaujimalaurassiuk silaup kinga. ammalu piqatigijauniaqtutit divinmut, ammalu kinguvaarijaulutit kuristimut, ajuqtitaugunniirlutit pijumaniujunut uvvaluunniit pijumaniujunut, ammalu nungutaulauqsimagunniirlutit aanniamut. guutinnguqsimagavit: qanuittutuinnait atsuruutigilauqtatit inuullutit, taakkua ilissinnut tunisimajangit, upinnarani inuulauqsimagavit, kisiani sunatuinnait naammattut guutimut tuniniarmagit, taakkua guutiup suliniraqsimajut ilinnut tunisiniarniraqsimagavit, upinnarani ajuriqsuqtausimagavit, ammalu inuuliqtitausimagatsi tuqugunnangittumut. (hippolytus. akiraqturmiq iluunnanginnik uppirijaujunik, uqalimaagaq X, saapta 30)

turaagarijanga inuit ukpirijaulirlutik (nutarallattaangullutik guutimut, cf. Psalms 82:6) agqigpalliajumi nunagijaujumi guutiup.

agqigpalliajuq guutiup nunanga ilisaijjutaulauqpuq iksirarjuakkut tuksiarvingani (takuluguttauq akiqanngittuq qarasauijakkut uqalimaagaq, atuinnaujuq ccog.org-mi, taijaujuq [ukpirijaujut iksirarjuakkut tuksiarvingani: amiakkungit kajusijunnaqpat ajuriqsuijunirmut?](#)).

akaunngiliurutaujut aippangani pingajuanilu 1000-nginni

nunanga naammagijaugaluqatillugu, 1000 aippangani, maligarnik akiraqtuqtuq sivuliqtuijuq atilik mausian saqqilauqsimavuq. mausian ilisailauqtuq akiraqtuqtuni maligarmik guutiup, sabbat, ammalu guutiup nunanga. akiraqtuqtaulauraluqatillugu polycarp-mut ammalu asinginnut, katiqatigaqattalauqtuq tuksiarvingmut Roma akunikallak ammalu aktuiniqammariquujilluni tuksiarvingmut.

aippangani pingajuanilu 1000-nginni, unikkaaqtualiuqtiit saqqippallialilauqput aaliksaanturia (ijipta). unuqtut unikkaaqtualiuqtiit akiraqtulauqput ukpirijaujumik guutiup nunaqutinganik. ujjiirilugu unikkaaliangusimajuq ilanginnik unikkaaqtuarijaujunik:

tiunisius inuulauqsimajuq ajunngittunit ajunngittunit ilagiinit aaliksaanturiami, ammalu ilinniaqtitaulluni uppirijanginnit.

qimailauqsimavuu pagan ilinniarvinginnit ilinniaqtiuliqtuni uurijanmut, kinguvvilauqsimajanga kamajiulluni ajuriqsuijnut ilinniarvingani aaliksaanturiami...

kilimant, uurijin, amma gnostic-kut ilinniarvinga piujunniiqtittivallililauqput ukpirijaujunik tukiqattianngittukkut amma sulinngittukkut tukiliuqsimajanginnut... imminut atiqtaalauqsimavut "suliniraijiit." nipus taqqakkununga akiraqtulauqpuq suliniraijinik, amma uqainnaqtuni kuristiup aulattilaarninganik nunarjuami...

tiunisius aivaqatigalauqtuq nipos-nik malittiujunik, ammalu unikkaangagut... "taimaittumik maanna pitaqalimat guutiup nunaqutaani." taanna sivulliqaattianguvuq uqausiujut guutiup nunanga pitaqarninganik maannaujuq qanuilinganinginni tuksiarviit...

nipus tammarnirilauqtaminik iniqtirilauqpuq, takutittilluni taanna nunanga qilammijuup sulinngittuunnginninganik, kisiani pillattaangulluni aggiqpalliajuq nunanga jialuup makippallianinganut inuusilimaamut...

taimali isumagijauninga nunaqjuuq saqqilaarninganik maannaujuq qanuilinganiujumi isumagijaulilauqpuq ammalu saqqitaulluni gnostic-kut ilinniarvingani unikkaaqtuijnut ijiptimi, A.D. 200-mit 250-mut, 1000-ngujut sivurngani ajuriqsuijrjuat kuin angajuqqaarjuangani isumagijaulauqtinnagit iksivaaqatauninginnik...

kilimant isumalilauqsimavuu guutiup nunanganik sulijumik isumakkut qaujimanirmik guutimik. urigan saqqilauqtanga tarniup tusinganik ijiqsimalluni tukisinattiaqtunik titiqqanik. (vuat, hanri taana. The Gospel of the Kingdom: Kingdom of this world-miunngittuq; uvaniunngittuq nunarjuami; kisiani qailuni tappaani nunamut, tuqungajunit makikkannirnirmut ammalu utiqittivallianirmut kisulimaanik. saqqiqtitaujuq kalaakstan, remsen & Haffelfinger, 1870, pp. 124-125)

taimaimmat, ajuriqsuijirjuaq nipus ilisaitillugu ajuriqsuijirjuaq guutiup nunanganik, taikkua sulinngittunik, sulinnginniqaqnik, tukisinasuqattalauqput. ajuriqsuijirjuaq apollinaris hierapolis-mi unatarasulaurmijuq tammaqsimaqunik sulijunik taiksumanitsainnaq. taikkua tuksiarvillattaarmiittut guutiup nangilauqsimavut sulijumik guutiup nunanganik taimanngalimaaq.

huuput W. aamsturaang ilinniaqtittilauqtuq ajuriqsuijimik nunamut, ammalu

1900-nginni, inuugunniilauqtuq huuput W. aamsturaang, sivulliqpaangulluni sivuliqtiulauqtuq maannalisarnik vilitalphian-mi tuksiarvingani guutiup (Revelation 3:7-13), titiralauqsimavut:

qipilulaurninginnut kuristiup ajuriqsuijanganik..., nunarjuaq inangijariaqalilauqpuq asianik inangiingaarluni. sanajariaqalilauqput *sulinngittumik!* tusaqsimavugut guutiup nunanga uqausiutuinnaarninganik piujummariuninganik--piujuulluni ikpigijauulluni inuup uummatingani--mikigligiaqtittilluni taqsaqanngittumik, sulinngittumik! asingit sulinngittunik uqausiqaqsimavut taanna "tuksiarvik" nunagijauninganik... prophete taaniu, inuulauqsimajuq 600 arraaguit sivurngani jiisusiup, qaujimalauqtuq guutiup nunanga pillattaanguninganik--gavamaujuq aulattilluni inullattaanik nunarjuami...

uvva ... guutiup nalunaijaqtanga kisuungmangaat nunanga guutiup: "ammalu taiksumani taakkua kings..."--uvani uqausiqaqtuq qulinik putugurnik, ilanga savirajak ilangallu marraq suraksaraittumik. tamanna, kasuutilluni prophetimik taaniu 7-mut, ammalu Revelation 13 ammalu 17-mut, uqausiqaqtuq nutaami amialigait nunanganni tariup akiani maanna aaqqikpalliajumik... ijissinnut! Revelation 17:12 nalunaiqsittiaqpuq katinniqtaqalaarninganik qulinik kingnik uvvaluunniit nunaqjuanik (Apocalyp. 17:8) makitittikkannirniarninginnik nutaunngittumi nunaqjuap nunaqjuangani...

jiisusi tikippat, qainiaqtuq king-nguluni, aulattiluni nunarjualimaami (apocalyp. 19:11-16); ammalu nunaqutinga--*nunanga guutiup*--uqalauqtuq taaniu, nungutauniarmat taakkua nunarjualimaami nunagijaujut. Revelation 11:15 uqaqsimavuuq imaak: "nunait tamaani nunarjuami *nunannguqtut* nunagijaulirlutik angajuqqaattinnut, ammalu kuristimut: ammalu taanna aulattiniaqtuq tauvungalimaaq ammalu tauvungalimaaq"! taanna nunagijaujuq guutimut. isulippuq maannaujuq gavamaujunut--ii, ammalu allaat mialigait ammalu kuin nunanganni nunalirjuangujut. taimali gavamanngulaaqtut--gavamagijaulirlutik--jiisusi kuristimut, kinguniagullu king-ngulirluni nunarjualimaami. tamanna nalunarunniqtittittiaqpuq sulijuq guutiup nunanga gavamallattaanguninganik. Chaldean empire nunagijaulauralauqtillugu --taimaattaauq qaliujarjuap nunarjuanga gavamagijaulauqpuq--taimannattaauq guutiup nunanga gavamauvuq. aulattilirniaqtuni gavamagijaujunik nunalirjuanut nunarjuami. jisu kuristu inuulilauqpuq king--aulattijiunirmut! ...

taannasainnaq jiisusu kuristu pisulauqsimalluni qaqqakkut naqsakkullu nunattiarmi amma aqqutikkut Jerusalemmi 1,900 arraaguit ungataani utikkannilaalirmijuq. uqalauqtuq utikkannilaarniraqtuni. akurruqtitalauqtillugu, guutiup makitittilauqtuq tuqungajunit ullut pingasut aniguqtillugit amma pingasut unnuit aniguqtillugit (maat. 12:40; Acts 2:32; I Cor. 15:3-4). guutiup iksivautanganualauqtuq. angajuqqaarvik gavamagijaujumut nunarjualimaami (Acts 1:9-11; Heb. 1:3; 8:1; 10:12; apocalyp. 3:21).

taanna "angajuktiq" unikkaaqtuamit, guutiup iksivautangannualauqtuq--"ungasiktumiinniqsaq nuna"--ilijaujumalluni kuin angajuqqaanginnut nunarjualimaanut, ammalu utirluni nunamut (luuk 19:12-27).

sulikkanniq, qilakmiippuq kisiani "utiqtittiviuniq kisulimaanik" (Acts 3:19-21). *utiqtittiniq* tukiqaqpuq utiqtittikkannirniq qanuilinganirilauqtaminut. tavvanili, utiqtittikkannirniq guutiup

gavamanganik nunarjuami, taimainninganullu, utiqittikkannirniq nunarjuarmi sailinirmik, amma isumagijaujunik qanuilinganiujunik.

maannaujuq nunarjuami aksurunaqtut, unatarniujuq angiglivalliatuinnagtut amma akiraqtuutijut angilaanguniaqtuq nunarjuami akaunngiliurutauijuq angijualuulirluni, guutiup ulavisainngippat, inuup timinga inuulijaujjaanngittuq (maat. 24:22). isulinniqpaangani kinguvariaqtauqpat pitaqarunniiqtittinajarmat uumajulimaanik nunarjuamit, jisu kuristu utilaaqtuq. maannali tikinniaqtuq divinmut guutimut. tikinniaqtuq sannginilimaangagut piuningagullu nunarjualimaami–aulattijuq saqqititaujumit. (maat. 24:30; 25:31.) qaijuq "King of Kings, and Lord of Lords" (Rev. 19:16), aaqqiksiluni nunarjuami gavamarjuangujumik aulattilunilu nunalirjualimaanik "savirajangmut savirajangmut" (Rev. 19:15; 12:5) ...

kuristiup tunngasuktitaunngilaq?

kisiani inutuinnait tuqfulaarniaqpat quviasuglutik, tunngasuktittilutiglu quviasuttiarlutik pijuksittiarlutiklu--tuksiarvillu ukpirnilirijutuqakkut?

taimaijjaanngittut! uppirusunniaqtut, suuqaimma sulinngittut ministaujut saatanaasimut (II Cor. 11:13-15) silairrisimammagit taakkuninga, taanna akirarijauninganik. tuksiarviit ammalu nunalirjuat ninngaumaniaqtut tikinniarninganut (apocalyp. 11:15 ammalu 11:18), ammalu unataqtuksakkut unatarasuallarinniaqtut taaksuminga tuqtaunasugluni (apocalyp. 17:14)!

nunalirjuat ilauniaqtut unatavigjuarnauniaqtumi pingajugiliqtangani nunarjuami, unatarlutik Jerusalem-mi (Zach. 14:1-2) ammalu jiisusi utilaarilluni. silaup sannginingagut "unatarniaqtuq taikkuninga nunalirjuanik" unataqtunik taaksuminga (veesi 3). saalagillarinniaqtangit (Rev. 17:14)! "isigangit nangirniaqtut taikani ullurmi qaqqarmi olives-mi," qanittumi kanangnangani Jerusalem (Zach. 14:4). (aamsturaang HW. nalunaqtut arraaguit, 1984)

paippaaqutiit uqaqsimavut jiisusi utilaarninganik, saalaqarniaqtunilu, kisiani unuqtut unatarniaqtutik utiqpat (Revelation 19:19). unuqtut uqarniaqtut (tunngavigillugit tukisinirluktaujut paippaaqutiit prophetinginnik, kisiani ilangagut pijjutiqaqtutik sulinngittunik prophetenik amma nalunaqtunik) jiisusi utiqtuq kingulliqaangulluni jiisusiup akirarininganik!

ukua huuput aamsturaangmiinngaarmijut:

sulijug uppirniq--guutiup sulijug sannginiqaqtitaujuq
nalligusunnirmik guutimik tunijausimajumik saint spirit-mut...
quviasunniq uqautaujunnangittuq qaujimanirmut guutimik
ammalu jiisusi kuristimik--qaujimanirmik sulijumik--ammalu
uunarninganik guutiup nagligusunninganik! ...

ilisaijjutingit guutiup tuksiarvillattaangani imaittuutuinnaqput
"inuusiqarnirmik uqaasilimaanik" saint paikpaani...

inuit sanguniaqput "pilutik" "tunisinirmut"--guutiup naglingniup
aqqutinga.

nutaaq inuusirijaujuq tigusinialiqpuq nunarjuamik! (ibid)

nutaaq inuusirijaujuq guutiup nunaqutinga. nalunaiqsiniq nutaaq
inuusirijaujuq saqqilaarninganik tunngaviqarlunilu naglingnirmik
pirjuangulluni ilagijauvuq sulijumik ajuriqsuijimik nunamut jiisusi
maliktinginnullu ilinniaqtittijutigilauqtanganut. tamanna uvagut
kajusiinnaqtumi tuksiarvigijaujumi guutiup uqausirivaktanga.

huuput aamsturaang ujjiirusulilauqtuq jiisusi ilisaininganik inuit
inuuqatigiit, isumagaluaqtillugit naalagumanirminik, qipiluksimangmata
'sakkuttinirmik' inuusirmik, naglingniup aqqutinganik. kinatuinnaq
tukisiattiaqquijnngilaq pimmaruininganik jiisusi ilisaijjutigilauqtanga.

inuulittiniq jiisusikkut ilagijauvuq ajuriqsuijimut

maannali ilangit uqalimaqaqsimajut isumajuksauvut jiisusi
inuujunniirnilauqtanga inuuliqtittinirmut. ii, inuujunniirninga ilagijauvuq

ajuriqsuijnut nutaami testament-mi amma huuput u. aamsturaang titiralaugtanginnik.

nutaaq testament takutittivuaq ajuriqsuijjuti ilautittininganik inuuligtittinirmik jiisusikkut:

¹⁶ kanngusunngittiaqtunga ajuriqsuijmik kuristimut, guutiup sannginirmagu inuulittinirmut kikkulimaanut uppirusuktunut, juutimut sivulliuluni ammalu guriisimut (Romans 1:16).

⁴ taimaimmat taikkua siammaktiqsimajut namutuinnaalauqput ajuriqsuijjillutik uqausirmik. ⁵ pilipusi samariliamat nunaliqpaujarmut ajuriqsuijjilluni kuristimik. ... ¹² kisiani ukpirijaqarmata pilipusimik ajuriqsuitillugu pijjutilingnik nunanga de guutiup amma atinganik jiisusu karisiimut, tamarmik angutit arnaillu baptisilauqsimavut. ... ²⁵ unikkaaraaniksimaliramik amma ajuriqsuijjsimaliramik uqausinganik jialunaup, utilauqput Jerusalem-mut, ajuriqsuillutik ajuriqsuijinik amisuni nunalingni samaritanut. ²⁶ aanjilu jialuup uqallalilauqpuq pilipusimut... ⁴⁰ pilipusi nanijaulauqpuq asituusmi. aqqusaaqʼunilu, ajuriqsuijjiqattalauqpuq nunalipaujalimaani tikinnasungningani kaisariamut. (Acts 8:4,5,12,25,26,40)

¹⁸ ajuriqsuijjilluni jiisusimik ammalu makikkannirnirmik. (Acts 17:18)

³⁰ taimali paulusi arraaguungnut maruungnut igluqalauqpuq atuqtuaqtamini, ammalu tunngasuktittilluni qaijulimaanik, ³¹ **ajuriqsuilluni guutiup nunaqutinganik ammalu ilisailluni pijjutilingnik jiisusu karisitimik** naluqqutinngittiaqtuni, kinatuinnarmut nuqqangatitaunngitʼluni. (Acts 28:30-31)

ujjirilugu ajuriqsuiniq ilaqalaurninganik jiisusimik ammalu nunanganik. aittaangugaluaq, tukisiumattiarniq ajuriqsuijinik guutiup nunanganik pitaqanngigajukpuq ilisaijjutaujunik guriiku-qaliujaqpait tuksiarvinginni.

ilaak, uvattinnik ikajurumalluta ilagijaulirluta taikunga nunamut, guutiup nagligusuluamut inungnik jiisusimik tuqutittilauqsimangmat uvattinnik

(jaan 3:16-17) ammalu uvattinnik inuulittilluni (Efes 2:8). ammalu tamanna ilagimmagu tusaruminaqtuup (Acts 20:24).

ajuriqsuijirjuaq nunarjuap pijariaqaqtanga, kisiani...

piliriaqarniq sailinirmut (maatiu 5:9) ammalu piujumik piliriaqarniq atuutiqaqtatut turaagarijauvut (cf. galatia 6:10). sulii, amisut nunarjuarmi sivuliqtiit, piqasiutillugit ukpirnilirijiit, ukpirusukput nunarjualimaami inuit piliriqatigiinniarmata sailinirmik ammalu ajuqsarunniiqtittinirmik, ammalu guutiup nunaqutinganiunngittuq. ammalu ilangagut kajusiniqatsiarniarluaqtillugit, kajusiniqajjaangittut, ilangit inuit pinasuarnirisimajangit tikiutiniaqtut nunarjuamik inuusirmik kajusititsigunnaililuni jiisusi utilaungippat saqqititsigiarluni nunaqutiminik (maatiu 24:21-22). inuit aaqqitsuijut nunamik guutimik pitaqanngitillugu suvalikianguvuq sulinngitturlu ajuriqsuiji (Psaume 127:1).

unuqtut nunarjuarmi aaqqiksuinasungmata ukpirnilirijunik paatulan nunarjualimaami parnautimik aaqqiksijumallutik nutaamik nunarjuami aaqqiksimanijumik 2000-nginni. tamanna *kajusiinnaqtuq* tuksiarvik guutimut akiraqtuqattaqsimajangat taimanngat pigialauqsimagmat amma parnaksimallutik kajusiinnarniaqtut akiraqtuqtaunginnarniaqtut. taimanngat saatanaasiup silairritittilausimagmat ivimik ajuriqsuijimik 6000 arraaguit aniguqsimaliqtut (genesis 3), amisut inuit ukpirusuksimavut qaujimanisauinirmik guutimit kisunik imminik nunarjuarminiglu piuniqsautittiniarmangaata.

maliklugu paippaaqutiit, katisimajariaqarniaqtut unataqtuksakkut sivuliqtingat tariup akiani (taijaujuq King of the North, taijaungmijuq uumajuq Revelation 13:1-10) ilaqarluni ukpirnilirijimik (taijaujuq sulinngittuq prophete, taijaungmijuq kingulliqaangulluni antichrist amma marruungnik-napaaqtulik uumajuq Revelation 13:11-17) nunalipaujarmit 7-nik qaqqanik (Revelation 17:9,18) saqqittinialuni 'babylonian-mik' (Revelation 17 & 18) nunarjuami aaqqiksimanijumik. inuit utiriaqaraluaqtillugit jiisusimik ammalu saqqitauluni nunanga, amisut nunarjuarmi ujjiirusujjaanngittut tamatuminga tusagaksamik 2000-nginni—ukpirijaqainnarniaqput ajjigiinngittunik titiraqsimajunik saatanaasiup sulinngittumik ajuriqsuujiijjutinganik. kisiani nunarjuaq qaujittitauniaqpuq.

iqqaumaniaqputit jiisusi ilisailauqsimaninganik:

¹⁴ ammalu taanna ajuriqsuijuti nunaqjualimaami uqausiuniaqtuq qaujijjutaulluni nunarjualimaanut, ammalu isulinninga tikinniaqpuq. (maatuu 24:14)

ujjirilugu ajuriqsuiji nunarjuamut tikinniarmat tautuktiuluni, isulinninga tikinniaqpuq. taanna "isulinninga" pigiarutauvuq "aksururnarjuaqtumut.

qassikallangnik pijjutiaqput tamatumunga.

sivulliq guutiup nunarjuarmiunik tusaqujingmat sulijumik ajuriqsuijimik pigialaunnginningani aksururnarjuaqtuq (takuksautitaujuq pigiarninganik maatii 24:21-mi). taimaimmat, ajuriqsuijikkut tusaqtittijjutinga qaujijjutaulluni iniqtirijjutaulluni (cf. Ezekiel 3; aimuusi 3:7). saqqitittikkannirniaqpuq qallunaanut sangutittikkannirnirmik (Romans 11:25) amma qallunaangunngittut sangutitauningit (Romans 9:27) jiisusi utilaunnginningani.

asiattaup pijjutiujup pijjutinga tusaqtitsijjutiup ajjiginngimmagu isumagijanginnut makippalliajuup King of the North Beast sannginiqarnimut, ammalu sulinngittumut prophetemut, kingulliqaangulluni akirarjuaq. taakkuak marruuk sailiniarniraqsimatuinnarniaqpuuk inuit pinajungningitigut amma ukpirnilirinikkut, kisiani turaaqittiniaqtuq isuanut (maatuu 24:14-22) amma surainimut (cf. 1 Thessalonika 5:3).

imaikkaluaqtillugu paippaaqutiit uqaqsimagaluaqtillugit akiraqturlutik sivullirmi sulijumik ukpirnirmik (juut 3), uqausiq guutiup sulininganik (jaan 17:17), ammalu sulijut kuristit aviksimajariaqarmata taikkunangit angiqatigaqaktunik ukpirnilirinirmik (2 Corinthians 6:14-17), unuqtut uqarniaqtut "ajuriqsuijingit" (tusaruminaqtut) ilautittijup angiqatigiingnirmik sailinirmik atausiunirmiklu pitaqarunnaqullugu. aittaangugaluaq, sulijup ajuriqsuiji nunanga guutiup isumagijauniaqtuq sulinnginninganik amisunut saqqijaaqtittijunut ukpirnilirijunik amma ukpirnilirijunik turaagarijanginnik uumajuq amma sulinngittuq prophete (kingulliqaangulluni ajuriqsuiji).

nalunaikkutat amma saglujut kamanaqtut pijjutigillugit (2 Thessalonika 2:9), tamarmikasak nunarjuarmi niruarijaqarniaqput ukpirijaqarumallutik saglujumik (2 Thessalonika 2:9-12) ukpirinngingaarlugu ajuriqsuijup tusagaksanga. pijjutigillugu naammangittukkut piunnginnirraqtauninginnut arraagugasaalungnut guutiup nunanganut iksirarjuanut, kanangnarmiut orthodoxes, lutherans, asinginnullu, amisut tammarlutik uqaqattarniaqput tusaqtaujuksaq arraagugasaalungnut ajuriqsuijinut nunagijaujumut guutiup sulinnginninganik ajuriqsuujiniuninganik aktuaniqarninganik nirjutimut ammalu ajuriqsuijumut.

pigialauqtinnagu aksururnarjuaqtuq, ukpirijaqatut vilitaalpian kuristit (Revelation 3:7-13) nunarjualimaamut tikinniaqtut (maatuu 24:14) tusaqtittilutik arraagugasaalungnut ajuriqsuijinut nunamut ammalu uqaujjilutik nunarjuarmiunut ilangit nunarjuarmi sivuliqtiit (ilaullutik uumajut ammalu sulinngittut prophetet) qanuiliurniarmangaata.

ikajuqtuinaqtut uqaujjilutik nunarjuarmiunut taanna uumajuq, King of the North sannginiqatuuq, ammalu sulinngittuq prophete, kingulliqaangulluni akirarjuaq, surainiarmat (ilangillu tatigijangit) amialikamiut ammalu anglo-nunalirjuat kuin nunanganni, kanatami, aasturailiamit, ammalu niu siilanmit (taaniul 11:24,39) ammalu kingunittiangagut surailutik arapiit/islammiut katujjiqatigiingit (taanniul 11:40-43), atuqtaulutik tuurngarnut (Revelation 16:13-14), ammalu unatarniaqlutik jiisusu kuristimik utiruni (Revelation 16:14; 19:19-20). ukpirijaqatut vilitaalphiarmiut (Revelation 3:7-13) tusaqtittilaaliqput arraagu 2000-nguliqtillugu guutiup nunanga tikilaalirninganik maannaruluk.

tamanna pivalliajutigut uqausiurjarajaqtuksaujuq ikajuutaulunilu maatii 24:14 kajusitauninganut. uvagulli tuksiarvingmut guutimut aaqquksuivalliajugut uqalimaagaksanik (ajjigiinngittunik uqausirnik), ilasivallialluta ikiaqqivingnut, asinginniglu pilirivallialluta pivagiijarasukluta 'naittukulungmik piliriaksamik' (cf. Romans 9:28) ikajuutauniaqtumik guutiup pijumanirijanganut maatii 24:14 naammaktumik pititausimangmat tautuktiuluni isulinniaqtumut.

taanna 'sulinngittuq ajuriqsuij' nalunaiqsijuaq nunarjuarmi sivuliqtinik (immaqaa 'nutaq' quttiktumiinniqaq sivuliqtijuaq tariup akiani ilaqlarluni angiqatigaqsimajumik iksirarjuangunirarluni) piuksajjaanngilaq taimanna uqausiqaqsimajumik–nunarjuarmiunik ilittiquijjaanngittut qanuiliullaringniarmangaarminik (nangminirlu ukpirinngituinnariaqaqtunijuk sivullirmi, cf. aisaija 10:5-7). taakkua ammalu/uvvaluunniit ikajuqtuijingit sulinnngittukkut ilisaituinnariaqarivut ukpirijaqaqtut vilitalphiamiut ukpirniliit malingniarninginnik piuksannginnirmik ukpirijajumik (arraagurjuanguniqsami) aggiqpalliajumik akiraqtuutijumik. qanutuinnattiaq naammaksannginniraqtaujut imminek ammalu/uvvaluunniit maliktigijanginnik vilitalphiamiunut ukpirijajunut ammalu kajusiinnaqtumut tuksiarvingmut guutimut saqqittitilirniasaqut pittianngitittinirmik (taaniul 11:29-35; Revelation 12:13-15). tamannattaup turaaqittiniarmijuaq isuanut–pigiarninga aksururnarjuaqtuup (maatiu 24:21; taaniul 11:39; cf. maatiu 24:14-15; taaniul 11:31) ammaluttauq 3 1/2 arraagut sapujjausimalutik ukpirijangit vilitalpia kuristit (Revelation 3:10; 12:14-16).

uumajuq amma sulinnngittuq prophete pinajungniaqpuq, kiinaujaliurasungnirmut silairritittinirmik, nalunaikkutarnik, saglujunik kamanaqtunik, inuaqsinnirmik, asinginniglu aksururutaunijunik (Revelation 13:10-17; 16:14; taanniul 7:25; 2 Thessalonika 2:9-10) aulattijunnarnirmut. kuristit apiriniaqput:

¹⁰ "qanuq akuniutigijuaq, jialu, saint ammalu sulijuaq, iqqaaqtuqtaulaunnginnirni ammalu akigiaqsilaunnginnirni auttinnik taikkununga nunaqaqtunut nunarjuami?" (Revelation 6:10)

taimanngalimaaq, guutiup inuqutingit isumaqattaqsimavut apirillutiglu, "qanuq akuniutigijuaq jiisusi utirasungniaqpat?"

qaujimanngikkaluaqtuta ullunganik ikarranganigluunniit, niriukpugut jiisusi utilaarninganik (ammalu arraagu 1000-nguliqtillugu guutiup nunanga saqqitauluni) 2000-nguliqpat tunngavigillugit unuqtut titiraqsimajut (suurlu maatiu 24:4-34; Psaume 90:4; Hosea 6:2; luuk 21:7-36; Hebrews 1:1-2; 4:4,11; 2 piita 3:3-8; 1 Thessalonika 5:4), ilangit maanna takuliqtavut aniguqtitauvalliajut.

jiisusi ulavisainngippat, inutuinnait nungutittiniaqtut inuusilimaanik:

²¹ taimali angijumik aksururnaqtuqtaqarniaqtuq, taimailauqsimanngittutitut taimanngat nunarjuaq pigialauqtillugu maannamut, aagga, taimailauqsimajjaananilu. ²² ammalu taakkua ulluit nailligiaqtaunngippata, kinatuinnaq inuulijaugajanngittuq; kisiani niruaqtausimajut pijjutigillugit taakkua ulluit nailligiaqtauniaqtut. (maatuu 24:21-22)

²⁹ taakkua ulluit aniguqpata siqiniq taaqsiniaqtuq, taqqirlu qaumajunniirluni; ulluriat katangniaqtut qilakmit, ammalu sannginingit qilak saalagijaulutik. ³⁰ taimali nalunaikkutiujug irningata inuup saqqilaaqpuq qilammi, ammalu tamarmittiaq inuit nunarjuami qiksaalirlutik, ammalu takulutik irninga inuup tikippalliajuq nuvujakkut qilammiujukkut sannginiqarluni ammalu pikkunaqtaummariuluni. ³¹ ammalu aanjingit aullaqtittiniaqput nipiqtuqturjuaraalungmik nipiqaqtumik, ammalu katitittilutik niruaqtaminik tisamanik anurinit, isuanit qilaup isuanut. (maatuu 24:29-31)

guutiup nunanga nunarjuap pijariaqaqtanga.

kiggaqtuijiit nunamut

kisumik piliriaksaqaqpit kanatami?

maannali, ukpirinillariuguvit, kiggaqtuijiujariaqaqputit jiisusimut amma guutiup nunanganut. ujjirilugu apostle paulusi titiralaqtanga:

²⁰ maannali, kiggaqtuijiuvugut kuristimut, suurlu guutiup ajuinnaarijanga uvattinnik: ajuinnaarvigivattigit kuristiup kiggaqturlugu, saimmaqatigiilaurit guutimut. (2 Corinthians 5:20)

¹⁴ taimaimmat nangiqsiniaqpusi, qitiqsi talisimalugu sulijumik, immatiup saattuujanganik atisimalusi, ¹⁵ isigatillu isigatit isigaujaqsimalusi upalungaijainirmik sailinirmut; ¹⁶ piluaqtumik, sapuulutarmik tigusiutit qamigunnarniaqtassinnik ikumajulimaanik naukkaqtautinginnik piunngittuup. ¹⁷ nasarmik inuullittinirmut nasarmik tigusiutit, ammalu sapuulutarmik

tarniup, uqausiujug guutimut; ¹⁸ tuksiujiinnaqattarlunga
 tuksiujiqattaqungalu tarnitigut, ujjisuttianginnarlunga
 tamatuma isuanut qinuisaanginnarlunga amma
 tuksiujiqattarlunga saintlimaanut— ¹⁹ uvannullu, uvannut
 uqausiujunnaqullugu, qanira matuittiarlugu qaujittijumallunga
 nalunaqtumik ajuriqsuijimik, ²⁰ kiggaqtuijiullunga ipiqsimatillunga;
 iluani uqallagunnarniarama kappiasunngilunga, uqallagiqarama.
 (Efes 6:14-20)

kisuungmat kiggaqtuiji? *miuriam-uipsta* ukuninga tukilik:

1: kiggaqtuijimarik; *piluannguaqtuni*: kiggaqtuiji
 quttiktumiinniqaq ilisarijausimaluni kanataup silataani
 gavamagijaujumut kanatamiutaunngittumulluunniit
 kiggaqtuijiuluni nangminiq gavamagijaminut
 kanatamiutaunirmulluunniit tilijausimaluniluunniit
 pituinnaunngittumut atuqtaulaukangniaqtumullu
 kiggaqtuijiunirmut

2 a: pijunnautiqagtitauijug kiggaqtuiji uvvaluunniit tusaqtittiji

ukpirinillariuguvit, kiggaqtuijillariuvutit, kuristimut! ujjirilugu apostle piita
 titiralauqtanga:

⁹ kisiani niruaqtausimagassi kinguvaattinnut, kuin
 angajuqqaarjuanginnut, nunalirjuangullusi, inuqutinginnut,
 upigijauniarassi taissumunga qaiqujilauqtumut taaqtualummit
 qaumattiaqtumut; ¹⁰ inuvalauqtuugaluat kisiani maanna
 guutimut inuuliqput, nagligijaulaunngittut kisiani maannali
 nagligijauliqtut. (1 piita 2:9-10)

kuristiulluta, ilagijaujariaqaratta nunattiavangmut.

naliak nunalirjuaq sanctisimaliqpa?

ilaak, naliatuinnaq nunaqjuaq nunarjuami—kisiani ilagijaulirniaqtut
 kuristiup nunaqutinganut (Revelation 11:15). guutiup nunaliquinga,
 nunanga saintuvuq.

kiggaqtuijiulluta, ilaugajunngilagut gavamaliriniujunit nunalirjuangujunit nunarjuamit. kisiani inuujariaqaliqtugut guutiup inuusinganit maanna (takuluguttauq akiqanngittuq qarasaujukut uqalimaagaq atuinnaujuq www.ccog.org taijaujuq: *Christians: Ambassadors for the Kingdom of God, Biblical instructions on living as a christian*). aturluta guutiup inuusinganit maanna, illitijunnarniqsauvugut qanuimmat guutiup aturusingit piulaangungmangaata, taassumangat angajuqaarijaujunnaqulluta iksirarjuangulutalu aulattilutalu kuristimik nunarjuami:

⁵ taissumunga nagligusulauqtumut uvattinnik ammalu uasaqsilauqtumut uvattinnik suraittinnik aungagut, ⁶ ammalu uvattinnik angajuqqaannguqtittisimangmat ammalu iksirarjuanguliqtittilluni guutimut ammalu ataatanganut, taikunga upigijauqullugu ammalu sannginirijauluni tauvungalimaaq ammalu tauvungalimaaq. amen. (Revelation 1:5-6)

¹⁰ ammalu uvattinnik angajuqqaannguqtittisimavugut ammalu ajuriqsuijinnguqtittisimalluta guutittinnut; ammalu aulattiniaqpugut nunarjuami. (Revelation 5:10)

atausiq sivuniksami atuqtaunajaqtuq angajuqqaanngurnirmut ammalu iksirarjuangurnirmut ilinniaqtittiniq taikkuninga tuqungajunik pisugunnarnirmik guutiup aturusinginnik:

¹⁹ inuit sainimiutauniarmata Jerusalem-mi; qiajjaajunniiqputit. nagligusuttiarniaqtuq ilissinnik nilliagutik; tusaruniuk, kiuniaqpaatit. ²⁰ ammalu jialunaup tunisigaluaqtillugu ilissinnik palaugaarmik aksururnaqtumut ammalu imarmik aksururnaqtumut, kisiani ilisaijisi tiriqqanuutauijjaajunniiqtut, kisiani ijisi takuniaqpuit ilisaijissinnik. ²¹ siutisi tusaaniaqpuit uqausirmik tunungni, imanna uqaqtumik, "una aqgutik, pisugvigilugu," qangatuinnaq taliqpingmut saakkuvit uvvaluunniit qangatuinnaq saumingmut saangaguvit. (aisaia 30:19-21)

tamanna prophetigijaugaluaqtillugu arraagugasaalungnut, maannauliqtuq kuristit pivagijjaqsimajariaqapuit ilisainiarlutik:

¹² ... maannali ilisaijiujariaqaliqputit, (Hebrews 5:12)

¹⁵ kisiani sanctilugu jihvaa guutiup uummatissinni: ammalu atuinnaunginnaqattarlusi kiugattarnirmik kikkulimaanut apirijunut pijjutimik niriungniqarnirmut iliksinniittumut mikillitiqsimaluni kappiasukfunilu: (1 piita 3:15, KJV)

paippaaqutiit takutsautitsijut amisut uppirusunniqsait kuristit, pigialauqtinnagu atsururnarjuaqtuq, ilinniatitsiniaqtut amisunik:

³³ taikkualu inuit tukisiajut amisunik ilinniaqtittiniaqput (taaniul 11:33;)

taimaimmat, ilittivalliani q ammalu piruqpalliani q piunirmik ammalu qaujimanirmik (2 piita 3:18), maanna piliriarjariaqaliqtavut. jiisusu uqalauqtuq, "uvannik tautuktiuniaqpusi Jerusalem-mi, ammalu juutialimaami samariamilu, ammalu nunarjuap isuanut" (Acts 1:8). ilagijanga piliriaksarijavit nunagijaujumi guutiup ilisaijunnarnirmik.

ammalu ukpirijaqarniqsaujunut, vilitaalpian kuristinut (Revelation 3:7-13), tamanna ilaqarniarivuq ikajuqtuiniirmik pimmariumik ajuriqsuijimik unikkaaqsimajumik pigialauqqaaqtinnagu arraagu 1000-nguliqtillugu guutiup nunanga (cf. maatii 24:14).

guutiup nunanga aaqqiktaulauqtillugu, guutiup inuqutingit atuqtaulirniaqput utiqittittijutaulutik suraksimajumik nunarjuamik:

¹² taikkua iliksinniingaaqtut sananiaqput aktakutuqarnik; tunggaviliurniaqputit amisunut kinguvaarijaujunut; ammalu taijauniaqtutit aaqqiksuijulutit siqumittisimajunik, aaqqiksuijujut aqquatinik najurviginiaqtarnik. (aisaia 58:12)

taimaimmat, guutiup inuqutingit guutiup atulauqtanga maannauliqtuq ajurnannginnisautittiniaqpuq inungnut nunaligjuarmiutaujunnaqsilutik (nanituinnarlu) tamatumani aaqqigiaqtauvalliatillugu arraagu 2000-nginni.

nunarjuaq piuniqsauullarinniaqtuq. kiggaqtuijujariaqaliqtugut kuristimut maanna, pijittirunnarniarattattauq nunaqutaani.

sulijuq ajuriqsuijmut tusagaksaq asijjirutaujunnaqpuq

jiisusu uqalauqtuq, "uqausikka malikkuvigit, disciplegillariktakka. 32 qaujimaniaqpusi sulijumik, sulijurlu isumaqsuliqtittiniaqpusi" (jaan 8:31-32). qaujimaniq sulijumik ajuriqsuujjiniup miksaanut guutiup nunanganik uvattinnik ajusisimajunniiqtittivuq sulinngettunik niriungnirijaujunik nunarjuami. kappiasunngilluta ikajuqtuijunnaqpugut pivagijjaqtausimajumik kajusiniqattiaqtumik-guutiup pivagijjaqsimajanganik! saatan silairrisimavuq nunarjualimaamik (Revelation 12:9) taannalu nunanga de guutiup sulijuq aaqqigutivuq. nangiqsijariaqaqpugut kiggaqtuilutalu sulijumik (cf. Jan 18:37).

ajuriqsuijkkut tusaqtittijjutinga imminik inuulittinituinnaunngilaq. tusaruminaqtut guutiup nunanga asijirutaulluaqpuq tamatumani arraagumi:

² ammalu malituinnangillusi tamaunga silarjuamut, kisiani asijjirniaqpusi isumasi nutaanguriaqtauninganut, qaujittiniaravit kisu piummangaaq ammalu naammattukkut ammalu pijuuummangaaq pijumajanga guutiup. (Romans 12:2)

ukpirnillattaat asijjiqsimajut pijittirnirmut guutimik ammalu asiminik:

²² tigujaumajut , naalattiaqattarlusi kisulimaanik angajuqqaassinnut timikkut maliglugu, ijigituinnangillusiuk, angutunut piugijaulutik, kisiani uummatikkut sulittiarlutit, kappiasuglusi guutimik. ²³ qanutuinnattiaq piliriniarussi, uummatikkut piliriniaqpusi, suurlu jialunamut ammalu angutinuunngittuq, ²⁴ qaujimalusi jiajimit tunijauniarassi tunijauniaqtusi; pijittirassi jiisusimik kuristimik. (Kolosa 3:22-24)

²⁸ taimaimmat, tunijaugatta nunamik saalagijaujunnangittumik, atii pitsialaurlavut, pijitsirunnaqulluta guutimik naammattumik pitsiarluta ammalu kappiasutsiarluta. (Hebrews 12:28)

kuristillariit inuusiqaarmata ajjiginngitanganik nunarjuamit. naammagigattigut guutiup maligangit qulaani nunarjuap tammaqtunut tammaqtunullu. naammaksaqtut inuusiqaqput ukpirnikkut (Hebrews 10:38), ukpirusugiaqaarmata inuuniarluni guutiup iliqqusinganik ullumiuliqtuq. kuristit isumagijaulauqput ajjiunnginninginnut nunarjuarmi

inuuvvigijaminit, inuusirijangit taijaullutik "aqqutimik" nutaami testament-
mi (Acts 9:2; 19:9; 24:14,22). nunarjuaq imminik inuusiqappuq,
silairrijaulluni saatanaasiup aulatanganut, taijaujuq "aqqutinga kain" (juut
11).

ajuriqsuijirjuaq guutiup nunanganut tusaqtitsijjutiujuk pitsiarnirmut,
quviasunnirmut, saimanirmullu (Romans 14:17). prophetiup uqausinga,
tukisijautsiaqtuq, sailinaqpuq (cf. 1 Corinthians 14:3; 1 Thessalonika 4:18),
piluaqtumi taututtilluta nunarjuaq surappalliatillugu (cf. luuk 21:8-36).
sulijuq ukpirniup inuusinga turaagtittivuq tarnikkut pitaqattiarnirmik
timikkullu pivaallirutinik (maak 10:29-30). tamanna ilagivaa qanuimmat
taikkua inuujut tukisiumavut nunarjuaq pijariaqarninganik guutiup
nunanganik. kuristit kiggaqtuijiuvut guutiup nunanganut.

kuristit niriungniqaqput tarnikkut, timikkuunngittukkut,
nunaqaraluaqtilluta timikkut (Romans 8:5-8). "niriungniqaqpugut
ajuriqsuijimut" (Kolose 1:23). tamanna sivulirilauqtatta kuristit
tukisilauqtanga amisunut jiisusiuniraqpaktunut ullumi
tukisillarinngitanginnik.

6. guriiku-qaliujait tuksiarvingit ilisaivut nunarjuaq pimmariuninganik, kisiani...

Greco-Roman tuksiarvingit ukpirusukput ilisaivangninginnik ilanginnik guutiup nunaqutaani, kisiani tukisijunnattiangilat kisullariungmangaat. suurlu, *iksirarjuakkut uqalimaagangit* ilinniaqtittivut imanna:

kuristiup ... naukkulimaaq ilisaijjutigijangani saqqinninganik taatsuma nunarjuap, ajjigiinngittut ilulingit, tukillattaangit, qanuq tikitaujariaqarmangaat, tunngavilluatarijauvut uqausirijanginnut, taimaimmat uqausirijanga taijaujuq "ajuriqsuiji nunanganut"... uqausiqaqattalilauqtut tuksiarvimmik "nunanga guutimut"; cf. Col., I, 13; I Thess., ii, 12; Apoc., I, 6, 9; v, 10, asingillu... tukiqaqtuq tuksiarvik divinmut timiqutigijaulluni... (Pope H. Nunanga de Dieu. iksirarjuakkut uqalimaagangit, uqalimaagaq VIII. 1910)

qulaaniittut tikkuqaqsigaluaqtillugit "Col., I, 13; I Thess., ii, 12; Apoc., I, 6, 9; v, 10," qiniruvigit, qaujiniagtutit naliatuinnaq taakkua titiraqsimajut uqaqsimanngimmata **tuksiarviup** nunaqutigijauninganik guutiup. ilisaijut uppirusuktunik ilagijauniarninginnik guutiup nunaqutinganut uvvaluunniit jiisusiup nunaqutigininganik. paippaaqutiit iniqtirisimajut amisut asijjiigajariangit ajuriqsuijimik uvvaluunniit asianut saagajariangit, sulinngittumut (galatia 1:3-9). aittaangugaluaq, ajjigiinngittut taimaiqaqtaqsimajut.

jiisusi ilisailauqtuq, "aqqutigijara, sulijuq, ammalu inuusi. kinatuinnaq ataatamut upagutijunnangilaq kisiani uvakkut" (jaan 14:6). piita ilisailauqtuq, "asiagullu inuulittijjutitaqanngilaq, asianik atiqtaqanngimmat ataani qilak tunijausimajumik inungnut inuulijaujjutiginiaqtattinnik" (Acts 4:12). piita uqaujjilluni juijinik tamarmik ukpirusugiaqarmata veivutuniarlutik ammalu jiisusi inuulijauniarmat (Acts 2:38).

tamatuma ajjiginngitangagut, iksirarjuangulauqtuq vuraansil isaisimangmat ukpirniqanngittut, jiisusi pitaqanngitillugu, inuulijaujunnarmata piujunik pilirinikkut! ilisaingmijuq juutiit inuulijaujunnarninginnik jiisusimik anginngillutik! ammalukkanni, taanna ilangillu guriiku-qaliujarjuarmiut isumagijaqaquujigivut

paippaaqutikkuunngittuq 'miali' pilluatauninganik ajuriqsuijnut ammalu ukpirniliriqatigiinngittunut. aittaangugaluq, taakkua asingillu tukisiannngimmata jiisusiup pimmaruuninganik uvvaluunniit sulijumik ajuriqsuijmit guutiup nunanganut. amisut saqqijaaqtittijut sulinnngittunik ajuriqsuijinik.

amisut pisugumajut tautungnikkut ammalu ukpirusuklutik nunarjuamik. nutaag testament ilisaivut kuristit qulaani tautugiaqarninginnik:

² isumaqarlutit qulaaniittunik, nunamiutaunngittunik. (Kolose 3:2)

⁷ pisuqattaratta ukpirnikkut, tautungnikkuunngittuq. (2 Corinthiens 5:7)

taimaikkaluaqtillugu, Pope pius XI ilisaituinnalauquq pisugunnarnirmik tautukluni tuksiarviquitimik:

... iksirarjuakkut tuksiarvinga ... kuristiup nunaqutinga nunarjuami. (pius titirausinga *Quas Primas*).

iksirarjuakkut ikiaqqivinga uqaqsimavut, "guutiup nunanga saqqitaulauqsimavut nunarjuami jiisusu kuristimut arraagungani 33 AD-mi, tuksiarvingatigut, aulataulluni piitamut... iksirarjuakkut tuksiarvinga." kisiani arraagugasaalungnut guutiup nunaqutinga tamaaniinngilaq uvvaluunniit Roma tuksiarvinga. tikipat, nunarjuamiinniaqtuq. sulijuq tuksiarvik guutimut "kiiqaraluaqtillugu nunamut" (maatuu 16:19), taikkua tuksiarviquarniraqtut guutiup nunaqutinganik "piiqsisimajut kiimik qaujimanirmut" (luuk 11:52).

tuksiarvik Roma sanngijumik ilisaivakpuq akiraqturnirmik maannaruluk nunarjuami arraagugasaalungnut guutiup nunanganik taannatuangulluni "doctrine of Antichrist" titiraqtausimajuq *catechism-nguniraqtaujuami iksirarjuakkut tuksiarvingani*:

676 iksirarjuap silairrininga saqqippallialiriiquq nunarjuarmi taimannat uqaqtuqaraangat qaujjijutaunasukluni piusirijauvalauqtunik niriungnirijauvalauqtumik saqqilitainnarunnarmat piusirijauvalauqtuup ungataanut iqqaqtuinikkut. tuksiarvik qipiluksimavut

aaqqigiaqtausimajunigluunniit tamatuminga sulinnginnirmik nunamik atiqalirluni arraagurjuat 1000-nginniifutik... (Catechism of the Catholic Church. Imprimatur Potest +Joseph Cardinal Ratzinger. Doubleday, NY 1995, p. 194)

aittaangugaluq, taikkua angiqatigaqtut tamatuminga akaunnigiliurutiqaqruarniaqput tusaqtittinirmik ajuriqsuijistik guutiup nunaqutinganik isuani. ilangit pirjuaraalungnik piliriniaqput akiraqturlutik taikkuninga uqausiaqtunik (taaniul 7:25; 11:30-36). kisiani, isumatuinnariaqapputit, tamarmittiaq jiisusimik uqaqpaktut jiisusimik Lord-nguniraqtutik taikaniqataujjaanngilat? aakka, taimaijjaanngittut. ujjirilugu jiisusi uqausirilauqtanga:

²¹ "tamarmiunngittuq uvannut uqaqtut, 'jia, jialu,' isijjaanngilat nunaquamat, kisiani tainna pilirijuq pijumajanganik ataagama qilakmi. ²² unuqtut uvannut uqarniaqtut taikani ullurmi, 'jialu, jialu, prophetisilaunngilagut ivvit atingagut, anitittilaunnginnatta tuurngarnik ivvit atingagut, ammalu amisunik kamaanaqtunik pilirilaunnginnatta ivvit atingagut?' ²³ ammalu uqautiniaqpakka, 'qaujimalauqsimannginakkit; uvannik qimaksiniaqpusi, iliksi maligarnik suraiqattaqtusi!' (maatuu 7:21-23)

apostolo paulusi uqalauqpuq "nalunaqtuq maligarmik surainiq" "piliriliriilauqtuq" (2 Thessalonika 2:7) taiksumani. tamanna maligarmik surainiq aktuaniqarivuuq paippaaqutiit iniqtirijjutigisimajanganut isuani taijaujuq "nalunaqtuq, papilon angijuq" (Revelation 17:3-5).

"nalunaqtuq maligarmik surainirmut" aktuaniqaqpuq ukpirnilirijunik ukpirijaqaqtutik aksururiaqannginnirminik guutiup qulit maligangit maliganginnik, asingillu. amma/uvvaluunniit unuqtunik naammagijaujunik kikitaujunnaqtunik pitaqaqpuq amma/uvvaluunniit naammagijaujunik anullaksiijjutitaqaqpuq siqumittiniarluni guutiup maliganganik, taimainninganullu isumagaluaqtillugit guutiup maliganganik pitaqarasugillutik, ukpirnilirinirmik pisimanngittut jiisusi uvvaluunniit apostangit ilitarinajaqtanginnik pillattaanguninginnik.

amisut ukpirnilirijut suurlu pharisititut siqumittilauqtut guutiup atuqujanginnik, kisiani iliqqusingit naammaksannginniraqtunigit—jiisusi

tamatuminga naammaksannginniraqtuniuk (maatiu 15:3-9)! aisaija ujjisquujilaurmijuq inuit guutimut pigijauniraqtut akiraqturajarninginnik maliganginnik (aisaia 30:9). aittaangugaluq, tamanna maligarmik surainiq ullumimut tikiŋu takuqattaqtavut.

asiattaug "nalunaqtuq" imaittuujaarmat tuksiarvik Roma ukpirusuquujingmat unataqtuksakkut ukpirnilirijusingit turaaqtittiniarninginnik sailinirmik amma ijjujukkuunganngittumik guutiup nunanganik nunarjuami. Scripture iniqtirivuq aggiqpalliajumik cumenical atausinnguqtittinirmik ilisaijjutaulluni, arraagugasangnut, kajsuttiarniarninganik (una ujjirijauli: nutaaq *Jerusalem Bible*, iksirarjuanut-angiqtausimajuq tukiliuqtausimajuq, takuksautitaujuq):

⁴ imminik urrullutik saattianganut dragon uumajuq pijunnarniqtaaqtisimagamiuk; ammalu imminik urrullutik uumajuup saattianganut, uqaqtutik, 'kinali ajjiqaqtigijunnaqpa nirjutimik? kina unatarunnaqpa?' ⁵ uumajuq uqallagunnaqtitaulluni pikkugusungnirminik ammalu piuksannginnirminik ammalu pilirijunnaqtitaulluni taqqinut 42-nut; ⁶ ammalu uqartuni piuksannginnirminik guutimut, atinganut, tupinganut ammalu taikkununga igluqaqtitaujulimaanut. ⁷ unatarunnaqtitaullutik saintnik ammalu saalagilugit, ammalu sannginiqtaaqtitauullutik qanuittulimaanik, inungnik, uqausirnik ammalu nunalirjuanik; ⁸ ammalu inulimaat nunarjuarmi ajuriqsuiniaput, suurlu, kikkulimaat atingit titiraqtausimanngittut taimanngat nunarjuaq saqqitaulauqtillugu laam uqalimaagangani inuusirmut. ⁹ kinatuinnaq tusaajuq, naalalaurli: ¹⁰ taikkua tigujaumajut tigujausimalutik; taikkua tuqtaujumajut saattukkut tuqtaulutik saattukkut. taimaimmat saintit sapiliqtailimajariaqaput ammalu ukpirusuttiarlutik. (Revelation 13:4-10, NJB)

paippaaqutiit iniqtirivut isulinninganut papilon atausiuninga:

¹ ilangat 7-ngujunit aanjinit 7-nit alugviqaqtunit uvannut uqallagiaqtulauqtuq, uqaqtunilu, 'uvunngalaurit takutinniaqpassi anullaksiqtaunirilauqtanganik nuliaksarjuaraaluup ininganiittuq imattiavaaluup qanigijaani, ² angajuqalimaanut nunarjuami

nuliarijauqattaqsimajuq, ammalu nunarjualimaami aangajaaqtittisimajuq vainimik nuliarnirilauqtanganut.' ³ isumakkut aullarujjilluni uvannik inuqanngittumut, taikanilu takullunga arnamik ikimajumik aupaqtumik uumajumik 7-nik niaqulik ammalu qulinik nagjulik ammalu piunngittualunnik atiqartuni naukkulimaq. ⁴ arnaq annuraaqsimalluni ittinnguamik amma aupaqtumik amma taqsaqartuni guulunik amma ujamiutinik amma savirajangnik, tigumiartunilu guulumik uainimik irngusirmik ilulliqsuqsimalluni piunngittualungnik nuliarnikkut nuliaqtaunirminek; ⁵ **qaungani titiraqsimajuqalauqpuq atirmik, nalunaqtumik atiqartuni: 'papilon angijuq, anaanagijaujuq nuliarijau suulimaanut amma piunngittulimaanut atuqtauvaktunut nunarjuami.'** ⁶ takulauqpunga aangajaaqtuq, aangajaaqtuq saintup aunganik, amma jiisusiup aunganik tuquraqtaulauqtunik; takugakkulu, nalulittiammarilauqtunga. (Revelation 17:1-6, NJB)

⁹ 'tamanna silatunirmik pijariaqaqtittivuq. 7-ngujut **niaquit 7-ngullutik qaqqait**, arnaup iksivaarvigijangani... ¹⁸ arnaq takulauqtait **nunalipaujarjuanguvuq** pijunnarniaqartuni aulattijilimaanik nunarjuami.' (Revelation 17:9,18)

¹ kinguniagut, takukkannilauqpunga aanjikkannirmik qilammiuniqsamik, pijunnarniaqattiaqtumik tunijaulluni; nunarjuaq qaumattialiqłuni. ² nipiqquqtummarikłuni qaigalakłuni, 'papilon kataksimavuq, **paatulani angijualuk** kataksimavuq, inigijauliqlunilu tuurngarlut inigijauliqlunilu piunngittulimaanut amma sururnaqtunut, piunngittunullu tingmianut. ³ nunarjualimaattiat imirjuaqsimavut vainimik nuliarijaunirilauqtanganut; tamarmittiaq kingit nunarjuami imminek nuliaqatitqasimavut, niuviqtilimaallu ajuqsarunniiqsimallutik pittiannginnirmikut.' ⁴ asianik nipimik nilliqtuqalauqpuq qilammiujumik; tusalauqtara uqaqtillugu, **'anilauritsi, inuqutikka, qimaruutisimalugu, pirajaqataunianninnassi ammalu ajjinnik aannianik atuqattarnianginnassi.** ⁵ suraingit tappaunga tikiutisimaliqtut, guutilu pirajangniriniaqtangit isumagillunigit: kamagittiarlugu asiminik pittiaqattalaurnirminek. ⁶ marruiqsulluarlugu

akiliqtaujarahaaqpuq akiliriaqaqtaminik. marruiqsurlugu sanngijumik irngusirmik nangminiq ingulaqsimajarahaaqpuq. ⁷ tamarmittiaq pikkugijalimaangit quviasugutingillu ajjiqarniaqput aanniqtitaunirmik aannirnaqtumigluunniit. kuinnguqtitauvunga, isumavuuq; uiqarunniinnginnama qaujilauqsimajjaanangalu ilanngarnirmik. ⁸ taimainninganut, ulluq atausiq, aannialirutauniaqtuq taaksuminga: aanniarniq qiksaangniq amma kaangniq. ikititauniaqtuq nunamut. jialuup guutiup iqqaaqtuqtaujjutigilauqtanga sanngijuq.' ⁹ 'qiksaaqtuqarniaqpuq qiaavviulunilu angajuqaarijaujunut nunarjuami imminik nuliaqatigaqsimajunut amma niriqatigivalauqtanginnut. pujurmik takuvut ikitillugu, (Revelation 18:1-9, NJB)

jakaraia-mi, paippaaqutiit iniqtirivut papilonmik tikilaarninganik ammalu takuksautittilluni atausiuqatigiittiarniq saqqijjaanginninganik kisiani jiisusi utiqsimaliqtillugu:

¹⁰ ujjirittiarlutit! ujjiqsuttiarlutit! qimaalutit nunamit ukiuqtaqtumit -- jaavui uqaqtuq - siammaktirisimagakkit tisamanut anurirut qilammiiunut -- jiaav uqaqtuq. ¹¹ ujjiqsuttiarlutit! qimaaniaqputit, **saina, maanna paninganiiqatigaliqpuq papilonmit!**

¹² jiaav sapaat taimanna uqarmat, guluu tilisilauqsimangmat

uvanga, nunalirjuat ilissinnik pillalauqtut miksaanut, 'kinatuinnaq aktuqsijuq ijima apunganik aktuqsivuq. ¹³ takugit, aggakka nulurarniarakkit ammalu aqsaaqtauniarmata taikkununga assualuk assualuk tigujausimananginnut.' taimali qaujimaniaqpusi jiaav sapaat uvannik aullaqtittisimangmat! ¹⁴ inngirlutit, quviasugit, panigijara sainiup, maannali ilissinnut nunaqariaqturnialirama -jiaav uqaqpuq! ¹⁵ taikanilu ullurmi amisut nunalirjuat sangutitaulaaqput jiavuimut. ii, inuqutigilirniaqtangit, ammalu iliksinniiqatauniaqtut. qaujimaniaqpusi jiaav sapaat ilissinnut naksiujjisimangmat! ¹⁶ jaavui tigusiniaqpuq juutamik, nunaqutigijaminik nunattiarmi, ammalu suli Jerusalem niruarijaqakkannilirluni. (jakaraija 2:10-16, NJB; qaujimajarialik KJV/NKJV-mi titiraqsimaninginni titiraqsimajut imanna jakaraija 2:6-12)

piliriqatigiinniq ilanginnut piujuujunnaraluaqtillugu, ilangit ukpirnilirijut amma ukpirnilirijut nunarjuarmi katujjiqatigiit, vatican-kut, unuqtut protestants, amma kanangnarmiut sivuliqtingit saqqijaaqtitangit nalunanngittiaqtut piunnginniraqtauvut paippaaqtikkut ajauqtuqtaujariaqanngiŋtutik. jiisusi iniqtirilauqpuq maligumajunik taassuminga "amisunik silairrittinajaqtunik" (maatiu 24:4-5). angijukallangmik ukpirniliriniq aktuaniqaqpuq matuiqtauninganut sivulliqaap naqittijjutiup Revelation 6:1-2-mi, qaujimajaungmijuuq "qakuqtaq qimuksiŋti" Revelation-mi (jiisusiunngittuuq) ammalu nularijauulluni Revelation 17-mi.

jakaraijatitut, apostle paulusi ilisailaurmijuuq sulijumik atausiunirmik ukpirnirmik saqqijjaannginninganik kisiani jiisusi utiqsimaliqtillugu:

¹³ kisiani atausinngurutta ukpirijaaŋarluta qaujimalutalu irninga guutiup ammalu inuttiavaulirluta, piruqsimattialirluta iluittuuluni kuristiup nangminiq. (Efes 4:13, NJB)

taikkua uppirusuktut tamanna atausiuniq saqqilaarninganik jiisusi utilauqtinnagu tammaqput. jiisusi utiqpat, suraijariaqarniaqtuq atausiuninginnik nunalirjuat akiraqturniaqtut taassuminga:

^{11:15} 7-gijanga aanjilu nilliatittilluni, nipiillu tusaajaullutik tuŋlulajut qilammi, uqaŋtuni, 'nunarjuaq nunaqjuaq nunagilirmagu jialutta ammalu kuristiup, ammalu taanna aulattiniaqtuq tauvungalimaaŋ.' ¹⁶ ²⁴ innait, guutiup saanganiŋtutik, imminik urrullutik ammalu nunamut aktuqsillutik kiinarminut ajuriqsuillutik guutimik ¹⁷ imanna uqaŋtutik, 'qujalivugut ilingnut, sanngijurjuaq guuti, tainna imaittuq, tainna taimailauqtuq, tigusiŋunnaravit angijumik sannginirnik ammalu aulattililauqsimanirnut. ¹⁸ nunalirjuat ninngaumalauqput maannalu naammaksivuq akigiaqtauniarnissinnik, tuqungajullu iqqaqtuqtaujariaqaliŋtutik, pijiqtiqutisilu prophetet, saintit amma taikkua kappiasuktut atirnik, mikittuugaluaqpata angijuugaluaqpataluunniit, akiliqtauqullugit. naammaksivuq suraijariaqaliŋtuta taikkuninga suraijunik nunarjuamik.' (Revelation 11:15-18, NJB)

19:6 tusaqtungalu amisualuit nipingit, suurlu tariuq nipinga uvvaluunniit kaallakturjuaq, kiullutik, 'Haleluia! aulattininga jihvaup guutivut sanngijurjuaq pigiaqsimaliqpuq; . . . ¹⁹ takullugulu uumajuq, piqatiquaqtuni angijulimaanik nunarjuami ammalu unataqtuksanginnik, katiffutik unatariaqtuqutik qimuksiqtimik ammalu unataqtuksanginnik. ²⁰ kisiani taanna uumajuq tigujaulauqpuq, piqatiquaqtuni sulinngittumik prophetemik kamanaqtittilauqtumik nirjutimik kiggaqtuilluni ammalu silairrillutik taikkuninga nalunaikkuttiqsisimajunik nalunaikkuttiqsimajumik nirjutimik ammalu taikkua ajuriqsuilauqtut sanannguagarmik. taakkuak marruuk igitaullutik uumallutik ikumajumut tasirmut ikimajumut sulphur-mut. ²¹ asilimaangit tuqtaulauqput sapunganut qimuksiqtuup, qanirminngaaqtumik, tingmialimaallu imminik nirillutik niqiminut... ^{20:4} takulilauqpunga iksivautarjuanik, iksivaaqtutik, tunijaullutiglu sannginirmik iqqaqtuijunnarnirmik. takulauqtakka tarningit niaqungit niaqungit tautuktiuninginnut jiisusimik ammalu ajuriqsuijjsimaninginnut guutiup uqausinganik, ammalu taikkua ajuriqsuijumannngittut nirjutimik uvvaluunniit sanannguaganganik ammalu angirumannngiffutik nalunaikkuttiqsimajumik kiinarmigut agganginnigluunniit; inuulilauqtut, ammalu aulattiquatiquaqtutik kuristimik 1000-nut arraagunut. (Revelation 19:6,19-21; 20:4, NJB)

ujjirilugu jiisusi suraktirijariaqarniaqtuq nunarjuarmi unataqtuksanginnik katujjillutik taassuminga. taimali taanna ammalu sivulliit makippalliajut saintit aulattilirajaqput. taikani naammaktumik atausilirajaqput ukpirniujut. aittaangugaluq, amisut naalaqattarniaqput sulinngittunik ministanik piuqquujiijunik, kisiani piuqquujiinngittunik, suurlu apostle paulusi iniqtirilauqsimgamat (2 Corinthians 11:14-15). amisuuniqsait tukisiattiarajaqata paippaaqutimik ammalu ajuriqsuijimik nunangata guutiup, ununnginniqsait inuit unatarajaqput jiisusimik utiqpat.

7. qanuimmat guutiup nunaqutinga?

inuit isumajumasuungugaluqaqtillugit silatujualuunnittinnik, kigligarmata tukisiumanittinnut, kisiani guutiup "tukisiumaniga isuqanngittuq" (Psaume 147:5).

taimaimmat guutiup qanuiligiarutiginiaqtanga aaqqigasuglugu taanna nunarjuaq.

amisut ukpirijaqaraluaqtillugit guutimik, unurniqsait inuit pilirijumanngilat uqaqtaminik ammalu inuusi qarumanngittutik *tilisijjutigillattaaqtaminik. ukua ujirirugit:*

⁸ takutittisimangmat ilingnik, angut, kisu piujuq; ammalu kisumik jialuup pijariaqaqpa ilissinnik kisiani pittiarlutit, nagligusuttiarlutit, ammalu pisuqatiqarlutit mikillitiqsimalutit guutinnit? (maika 6:8)

pisuqatiqarniq mikillitiqsimaluni guutimik inutuinnait pijumaniqallarinnigilat. taimannganit aatami amma ivi (genesis 3:1-6), inuit niruaqattaqsimavut imminek tatiqarumallutik amma sivulliutijumajaminik, qulaani guutiup, maligiaqaqtangit isumagigaluaqfugit (exodus 20:3-17).

uqalimaagaq Proverbs ilisaivuq:

⁵ ukpirijaqarlutit jialumik uummatilimaarnut, ammalu nangminiq tukisiumanirijarnut tatiqanngillutit; ⁶ qanulimaattiaq ilisarilugu, ammalu tukimuaktittiniarmat aqqutissinnik. ⁷ silatunngillutit nangminiq ijikkut; kappiasuglusi jialumik ammalu qimaksilutit piunngittumik. (Masese 3:5-7)

taimaikkaluaqtillugu, tamarmikasak inuit ukpirijaqallariijaanngittut guutimik uummatilimaamigut utaqqinngillutiglu qanuiliuqujinirminik. amisut uqaqpaktut guutiup pijumajanganik piliriniarniraqtutik, kisiani taimailiuqpanngilat. inutuinnait silairrijausimavut saatanaasimut (Revelation 12:9) ammalu kataksimaliqfutik pijumanirijaujunut nunarjuarmi ammalu 'upigijaqarnirmik inuusirmik' (1 jaan 2:16).

taimaimmat, amisut nangminiq ukpirnilirijjusirminik saqqittisimavut amma gavamaqaqtutik qaujimalaangunasugigamik. kisiani, taimainngilat (cf. jjiurimia 10:23) amma pillattaaraalungmik sapilijjaanngittut.

taimaimmat inuit pijariaqaqput guutiup nunaqutinganik (cf. maatiu 24:21-22).

isumagilugit pijjusiit

ilangat qaujimajauniqpaanguqataujuq jiisusi uqausirilauqtangit pijjusiit, uqausirilauqtangit *ajuriqsuujitillugu qaqqarmi* olives-mi.

ujjirilugit ilangit uqausirilauqtangit:

³ "quviasukpugut aklujut isumamigut, pigigattigut nunanga qilammiut. ⁴ quviasukpugut taikkua qiksaaktut, ilurrititauniarmata. ⁵ quviasukput suqutiksannngittut, nunamik tigusiniarmata. ⁶ quviasukpugut taikkua kaaktut amma qipiluktut pittiarnirmik, tatatauniarmata. ⁷ quviasukput nagligusuttiaqtut, nagligijauniarmata. ⁸ quviasukput uummatiqattiaqtut, guutimik takuniarmata. ⁹ quviasukpugut sailitittivaktut, taijauniarmata irniuniraqtaulutik guutimut. ¹⁰ quviasukpugut taikkua pittiaqtaunngittut pitsiarnirmut, pigigattigut nunanga qilakmi. (maatiu 5:3-10)

guutiup nunanganiippuq (cf. maak 4:30-31), uqausiugajuktuni nunaqjuag maatiu (cf. maatiu 13:31), taakkua piuqut suliniarniraqtausimajut kajusititauniaqput. guutiup nunaqutaaniittuq suliniarniraqtausimajuq kajusititauniarmat suqutiksannngittunut pitaarlutik nunamik ammalu salumajut guutimik takujunnaqsilutik. niriukpugut tusaruminaqtunik pivaallirutiksanic guutiup nunaqutingani!

guutiup aqquingit tammanngittut

sulijuq guutiup naglingniuvuq (1 jaan 4:8,16) guutilu imminik pijumigusunngilaq. guutiup maligangit takuksautittivut nagligusungnirmik guutimut ammalu inuuqatittinnut nagligusungnirmik (maak 12:29-31; jaimisi 2:8-11). piusirijaujut nunarjuarmi imminik pituinnauvut tuqjjutaavaklutiglu (Romans 8:6).

ujjirilugu paippaaqutiit takutittingmata ukpirnillattaanik
maligattarninginnik maligialingnik:

¹ kinatuinnaq ukpirusuktuq jiisusi kuristiuninganik inuunikuujug
guutimut, ammalu kinatuinnattiaq nagligusuktuq inuulauqtumik
nagligusungmijuq taassuminga. ² tavvuuna qaujimavugut
nagligigattigut guutiup nutaaqqangit, guutiup nalligiguttigut
ammalu maliklutigut atuqujangit. ³ tamanna guutiup
naglingnirivauk, maligiaqaqtangit maliqattarattigut. ammalu
maligiaqaqtangit uqumaittuunngittut. (1 jaan 5:1-3)

tamarmittiaq guutiup "piqujangit pittiaruiuvut" (Psaume 119:172).
atuqpaktangit salumavut (taituusi 1:15). aittaangugaluaq, amisut
angiqsisimavut ajjigiinngittunik "maligarnik surainirmik"
ujjirusunngitutiglu jiisusi qailaunnginninganik suraijaqtuqluni maligarmik
prophetenigluunniit, kisiani kajusitittijumalluni (maatuu 5:17),
tukisinaqsititlugit tukillattaangit angigligiaqtitlugillu amisunut
isumagijaulauqtunut ungataanut (suurlu maatii 5:21-28). jiisusi
ilisailauqpuq "kinatuinnaq pilirijuq ilisaigunilu, taijauniaqpuq
angijurjuanguniraqtauluni nunagijaujumi qilammijuup" (maatuu 5:19)
(uqausiik 'nunanga de guutiup' amma 'nunanga qilakmi'
kipuktaujuunnarmatik).

paippaaqutiit ilisaivut ukpirusungniq pilirinngitillugu tuqungajuq (jaimisi
2:17). amisut malingniraqtut jiisusimik, kisiani ukpirillarijjaanngittut
ilisaijjutinginnik (maatuu 7:21-23) ijjuaajjaanngitutiglu
taimaittariaqaraluaqtillugit (cf. 1 Corinthians 11:1). "surai surainiuvuq
maligarmik" (1 jaan 3:4, KJV) tamarmiglu pirajaksimallutik (Romans 3:23).
kisiani, Biblia takutittivuq nagligusungniq saalaqarniaqpuq iqqaqtuinirmik
(jaimisi 2:13) guutiup parnautiqallaringmat tamainnulimaaq (cf. luuk 3:6).

inuit aqqigutiksangit, guutiup aqqutingit asiagut, kajusijjaanngittut.
arraagu 2000-nginni, jiisusi aulattiniaqtuq "savirajangmik savirajangmit"
(Revelation 19:15), ammalu pittiarui saalaqarniaqpuq inuit inuuniarmata
guutiup iliqqusingagut. **nunarjualimaami akaunngiliurutaujulimaat**
pitaqaqput suuqaimma inuuqatigiit nunarjuarmi
naalagumannnginninginnut guutimik ammalu maliganganik.

piusirijauvalauqtut takutittivut inuit aaqqiksijunnannginginnik akaunngiliurutaunin inuuaqtiginiit:

⁶ timikkut isumaqarniq tuquniuvuq, kisiani tarnikkut isumaqarniq inuusiuvuq sailiniuvuqlu. ⁷ suuqaimma timikkut isumanik akiraqtuniuvuq guutimut; suuqaimma malinnigilaq maligarnut guutimut, taimaittunnaranilu. ⁸ taimali, taikkua timimiittut guutimik quviasuliqittijunnangilat. (Romans 8:6-8)

kuristit tautugaqalluatariaaqput ukpirnilirinirmik, kinguniagullu repentance ammalu baptisiniq tunijauvakpuq guutiup tarninganit taimaiqujaulluni tamatumani arraaguujumi (Romans 8:9), nangminiq sanngiinniqaraluaqtilluta:

²⁶ takugassiuk tilijaujjutigijasi, qatanngutikka, amisuunngittut silatujut timikkut, amisuunngittut sanngijut, amisuunngittut inummariit, taijaujut. ²⁷ kisiani guutiup niruaqsisimangmat silatujunik silatujunik kanngusuktittiniaqlutik silatujunik, guutilu niruaqsisimangmat sanngiittunik nunarjuarmi kanngusuktittiniaqlutik sanngijunik; ²⁸ ammalu piunngittut nunarjuami ammalu piugijaunngittut guutiup niruaqsimangmat, ammalu piugijaunngittut, pitaqarunniiqtittiqullugit piqutinik, ²⁹ kinatuinnaq upigusugiaqanngilaq saangani. ³⁰ kisiani taissumunga Christ Jesus-miipput, uvattinnut silatunirmik pinnguqtittilauqtuq guutimit—ammalu pitsiarnirmik ammalu sanctiqsinirmik ammalu pijunniiqtittinirmik— ³¹ imanna, titiraqsimajuq, "kinatuinnaq upigusuktuq, upigijauliqpuq jialumut." (1 Corinthians 1:26-31)

kuristit upigusugiaaqput guutiup parnaktanganik! maanna pisuqattaqpugut ukpirnikkut (2 Corinthians 5:7), qulaanut tautukluta (Kolose 3:2) ukpirusunnginirmik (Hebrews 11:6). saimmaqtitauniaqpugut malittiarutta guutiup maligiaqaqtanginnik (Revelation 22:14).

qanuimmat ajuriqsuiji guutiup nunanganut?

protestants isumagajukput angiqsisimalirutik jiisusimik inuulisainirmik, qiniqsimanirmik guutiup nunanganik. iksirarjuakut ukpirusukput taikkua baptisisimajut, nutaralaangugaluaqtillugit,

tuksiarvingmuaqsimalirninginnik nunagijauliqtutik. iksirarjuakut amma kanangnarmiut iksirarjuakut isumagajukput tuksiarvikut, asinginnulu, qinirasugillutik guutiup nunaqutinganik. kuristiit baptisijariaqaqtillugit, guriiku-qaliujarjuat-protestants nunarjuamut saanngagajukput aaqqiksinasuklutik inuit akaunngiliurutinginnik. nunamut tautugaqarniqsaugajukput (cf. Romans 8:6-8).

qiniqqaarniq guutiup nunanganik (maatiu 6:33) inuusilimaamut turaagarijauariaqaqpuq kuristinut. turaagaq, nunarjuamut qininngillutik aaqqigutiksanik, kisiani guutimut amma atuqpaktanginnut. tusaruminaqtut guutiup nunanga asijjiqsivuq inuusittinnik.

paippaaqutiit uqaqsimammata kuristit aulattiniaqtut jiisusimit, kisiani qaujimaviit tamanna tukiqarmat kuristillattaat aulattillarinniaqtut nunalipaujarnit? jiisusi ilinniatitsilauqtuq:

¹² "inummariujuq ungasiktumut nunamut aullalauqtuq imminik pijaqtuqtuni nunamik utirumallunilu. ¹³ qulinik pijittiraqtiminik qaiqujiliqpuq, tunillunigit qulinik minas-nik, uqautillunigillu, 'piliriniaqpusi tikinnasungninni.' ¹⁴ kisiani inuqutingit piuksalaunngilat taassuminga, ammalu katimajaqtuqtittillutik taaksuminga, uqaqtutik, 'taanna angut uvattinnik aulattiqujjaanngitavut.'

¹⁵ "taimaililauqpuq utirami, tunijaugami

16 sivulliq qailluni, uqaqtuni, 'angajuqqaarijait, mina 10 minas-taaqsimaliqpuq.'¹⁷ uqautilluniuk, 'pilirittiaqputit, pijittiraqtittivak; mikittukulungmik ukpirijaqalauravit, pijunnarniaqputit qulinik nunalipaujarnik.'¹⁸ aippangalu qailluni, uqaqtuni, 'angajuqqaarijait, tallimanik minas-taaqsimaliqputit.'¹⁹ taimannattaug uqautilluniuk, 'tallimat nunalipaujait ungataaniiqataungmijutit.' (luuk 19:12-19)

ukpirijaqarlutit mikittukulungmik pisimajassinnik maanna. kuristit piviksaqarniaqput aulattijunnarnirmik nunalipaujallattaanik, pillariujumi nunagijaujumi. jiisusu uqalaurmijuq, "tunniqutiginiaqtara uvanniimmat, tunisiniarlunga kikkulimaanut maliglugu piliriangit" (Revelation 22:12).

guutiup parnautiqaqpuq (Yobo 14:15) iniksaqaqtunilu (jaan 14:2) taikkununga kiullaringniaqtunut taassumunga (jaan 6:44; Revelation 17:14). guutiup nunanga pillattaanguvuq ilagijaujunaqtutillu!

2016 pigialisaaqtillugu, uqalimaagaq *qaujisaqtuliriniq* titiraqsimajuqalauqpuq tajaujumik "inugiat sannginingit" nalunaiqsilluni artificial qaujimaniq amma kikkutuinnanik qaujigiarviqarniq aaqqiksijunnarninginnik "piunngittunik akaunngiliuratauunik" saanngajauunik inungnik. kisiani, taanna titiraqsimajuq tukisilaunngilaq kisuungmangaat piunnginniq, qanukkanniq aaqqigunnarmangaat. kinguniagut saqqippallialiqtillugu artificial qaujimanirmut pilirianguvaktut aaqqiksisimanngilat nunarjuarmi akaunngiliurutigijauunik.

piliriqatigiingniq, asiagut malingniq sulijunik guutiup aqquatinginnik, kajusijjaanngilaq 2000-nginniitillugu taissumani ulirjuaqtuqalauqtillugu inutuinnait ikajuqatigiiktutik sanallutik kataksimajumik igluquarmik paapiul (genesis 11:1-9).

akaunngiliuratauut nunarjuami, suurlu qitiqpasiup kanangnangani (niriugijaugaluaqtillugit pivaallirniarasugijaullutik, suurlu taaniul 9:27a; 1 Thessalonika 5:3), aaqqiktaujaanngittut inungnut-sailinirmik pijariaqaqtugut guutiup nunanganik (Romans 14:17).

akaunngiliuratauut nunarjualimaami kappiasaarinirmut, niriunaraluaqtillugit pivaallirutinik, aaqqiktaujaanngittut (cf. Ezekiel 21:12) silairrijaujunut nunarjuarmi katujjiqatigiinut (cf. Revelation 12:9)—pijariaqaqtugut quviasungnirmik ammalu iturrijaarnirmik nunaquarmi guutiup.

akaunngiliuratauut avatimut aaqqiktaujaanngittut nunarjualimaami katujjiqatigiiglutik, nunarjuarmi nunalirjuat ikajurniarmata surailutik nunarjuamik (Revelation 11:18), kisiani aaqqiktauniaqtut guutiup nunanganut.

pijjutaujut nuliarnikkut pittiannginniq, najjiniq, amma niurrutiqarniq inuup timingata ilanginnik aaqqiktaujaanngittut amialikamiunut (cf. Revelation 18:13), kisiani guutiup nunanganut.

akiliksarjuaraaluit mialigait, kuin nunanganni, amma unuqtut nunalirjuat aaqqiktaujaanngittut nunarjuarmi aajiiqatigiingnikkut, kisiani kinguniagut (suraktiqtalauqtillugu hapakkuk 2:6-8) guutiup nunanganut.

qaujimannginniq amma ilinniattiannnginniq aaqqiktaujaanngilaaq
nunarjuarmi katujjiqatigiinut-pijariaqaratta guutiup nunanganik.
ukpirniliriniq aaqqiktaullattaajjaanngilaaq naliangnutuinnaq
ukpirnilirijuuqatigiinut angiqatigiiktunut inuulittinirmut asiagut
jiisusillattaaq paikpaaniittuq. pirajangniq akaunnngiliurutaavuuq
nunarjuarmi taimainninganullu, jiisusi tunniqutigijariaqaqpavut utirlunilu
guutiup nunanganut. maannalisait aanniaqtulirinirmut qaujisaqtuliriniq
kiujjutsalimaanik pitaqaanngilaaq inuit
qanuinnngittiarusinginnut-pijariaqaqpugut guutiup nunanganik.

kaaqaattarnirmut pijjutaajut aaqqiktaujaanngilaaq
timimigut-aaqqigiaqtausimajunut uumajunut ilanginnut nunarjuarmi
quaqsaarnaqtumiitittijunut kaangnirmut
piruqsiaqattianngituinnariaqarnirmut-pijariaqaqpugut guutiup
nunanganik.

ajuqsaluarniq ilanginni aavurikamit, aisami, asinginnillu,
ikajuqtaukainnaraluaqtillugu isulinninganut 'papilon' (cf. Revelation 18:1-19),
aaqqigutaujaanngittuq akaunnngiliurutaajumik ajuqsarnirmut—
pijariaqaqtugut nunanga guutimut. isumagijaujuq, jiisusiup asiagut,
inutuinnait isumanngualiurunnarninginnik 'maanna piunngittukkut
ukiurijaujumi' sulinnngittuq ajuriqsuiji (galatia 1:3-10). pijariaqaqtugut
nunanga guutimut.

arraagu 2000-nguliqtillugu guutiup nunanga pillattaanguvuq
saqqitauniaqtuq nunarjuarmi. tunngaviqarniaqtuq nagligusunngnirmut
maliganginnik guutiup ammalu nagligusuktuq guutiup sivuliuqtuluni.
saintit aulattiqatigarniaqtut kuristimik 1000-nut arraagunut (Revelation
5:10; 20:4-6). taanna nunanga ilautittiniaqtuq taikkuninga
tuksiarvillattaanik guutiup, kisiani titiraqsimajuqtaqaanngittuq
uqaqsimajumik guutiup nunanga tuksiarvillattaanguninganik
(iksirarjuakkut asiagulluunniit). tuksiarvik Roma akiraqtuqsimavut
arraaguit 1000-nginniittut ilisaijjutinginnik, kinguniagullu sannginiqsakkut
akiraqturinaqtutik paikpaat uqausinginnik isuanut qaglivalliatilluta.

tamanna pivalliajutigut uqausiurjuarniaqtuksaujuq
ikajuutautuinnariaqaqtuni maatiu 24:14-mut.

kingulliqaangani, guutiup nunanga ilaqarniaqpuq "nutaq Jerusalem, taununga qilammiuniqsaaq guutimit" (Revelation 21:2) ammalu angiglivallianinga isulijjaanngittuq. pitsianginniqtajaagunniqtuq, qiksaqaqtarunniirluni, tuqujuqarunniirlunilu.

ajuriqsuiniq tukisiumanirlu ajuriqsuinirmik guutiup nunanganik pimmaruilluni uqausiujut paikkaani. nutaunngittuni testament-mi titiraqtiit ilinniaqtittilauqput tamatuma miksaanut. jiisusi, paal, amma jaan ilinniaqtittilauqput. nutaunnginnipaaq 'kuristian' ajuriqsuijuti uumalluni nutaap testament silataagut ilinniaqtittijutaulauqpuq. pigialisaaqtillugit 2000-nginniittut ukpirniliit siviliqtingit, suurlu polycarp amma militu, tamatuminga ilinniaqtittilauqput. uvagulli kajusiinnaqtumi tuksiarvingmi guutiup ilisaijutigivavut ullumi. iqqaumaniaqputit guutiup nunanga sivulliqaangulluni uqausiujut paippaaqutiup takutittijut jiisusi uqausirilauqtanganik (maak 1:14-15). taannattauq uqausirilauqtanga makikkannilauqtillugu (Acts 1:3)—ammalu tamanna kuristinut qiniqqaariaqartuni (maatiu 6:33).

ajuriqsuiji pijjutiqatuinnanngilaq jiisusiup inuusinganik tuquninganiglu pijjutiqatuinnanngilaq. pijjutigilluataqtanga ajuriqsuijiup jiisusi maliktingillu ilinniaqtittijutigilauqtanga agqippalliajuq guutiup nunanga. ajuriqsuiji nunamut ilaqaqpuq inuuliqtittinirmik kuristikkut, kisianittauq ilautittigivuq ilisainirmik isulinninginnik inuit gavamangit (Revelation 11:15).

iqqaumaniaqpusi, jiisusi ilisailauqpuq isulinnajannginninganik kisiani ajuriqsuijirjuaq nunarjuamut uqausilauqtillugu tautuktigijauluni nunarjualimaanut (maatiu 24:14). ammalu tamanna ajuriqsuijiniq maanna atuqtauliqpuq. ilagijaujumaviit ikajuqtuinirmut kingulliqaami, isulinninganut piliriniujumut?

tusaruminaqturli taanna **nunanga guutiup aaqqigutiuvuq akaunngiliurutaujunut saanngajaujunut inungnut.** kisiani, unurniqsait ikajuqtuijumanngilat, tusarumanngitlutik, ukpirijumanngitlutiglu

sulininganik. guutiup nunaqutinga tauvungalimaanguvuq (maatiu 6:13), "taanna nunarjuaq aniguqpallialiqtillugu" (1 Corinthians 7:31).

uqausiarniq sulijumik ajuriqsuijimik guutiup nunanganik pimmaritavut . aksuruutiqaqpugut ilinniaqtittijumalluta kisulimaanik paippaaqutiit ilisaijjutinginnik (maatiu 28:19-20), ilagijauulluni guutiup nunanga (maatiu 24:14). utaqqinittinni taissumunga nunamut, ilittijariaqaqpugut maliklutalu guutiup aturusinginnik sailitittilutalu asittinnik ukpirijaqarumajunik sulijumik.

ikajuqtuijariaqanngilatit tusaqtittinirmik ajuriqsuijimik aggitumut nunanganut guutimut? ukpiriniaqpiuk ajuriqsuijiup nunanga guutiup?

***kajusiinnaqtuq* tuksiarvik guutimut**

(Continuing Church of God)

The USA mailing address of the *Continuing Church of God* is P.O. Box 109, Grover Beach, California, 93483 USA; website www.ccog.org.

***kajusiinnaqtuq* tuksiarvik guutimut (CCOG) ikiaqqivingit**

CCOG.ASIA taanna ikiaqqivik pijjutiqalluataqpuq aisiamut.

CCOG.IN taanna nuna turaangatitauvuq iqqiliit piusituqanginnut.

CCOG.EU taanna ikiaqqivik turaangatitauvuq tariup akianut.

CCOG.NZ taanna ikiaqqivik turaangatitauvuq niu siilanmut asinginnullu tariup akianimiutanut.

CCOG.ORG taanna ikiaqqivilluataujuq *kajusiniq* tuksiarvik guutimut. pijittiraqtuq inungnik nunarjualimaami. iluliqaqtuq titiraqsimajunit, attatarviksanit, tarrijaaksaniglu.

CCOGCANADA.CA taanna ikiaqqivik turaangatitauvuq kanatamiunut.

CCOGAFRICA.ORG taanna ikiaqqivik turaangatitauvuq aavrikamiunut.

CDLIDD.ES La Continuación de la Iglesia de Dios. taanna sipaniisiikkut ikiaqqivinga kajusiinnaqtuq tuksiarvik guutimut.

[PNIND. PH](http://PNIND.PH) Patuloy na Iglesia ng Diyos. una pilipinmi qarasaujakkut tukisigiarvinga kajusiinnaqtuq tuksiarvik guutimut. tukisigiarutiqaqtuq gallunaatitut ammalu tagalog.

pivalliajut amma piusirijauvalauqtunut ikiaqqiviit

COGWRITER.COM taanna ikiaqqivik pirjuangulluni tusaqtittijjutiuvuq tusagaksaqtaqaqtunilu, ukpirijaujunik, qanuiliuqtauvalauqtunik titiraqsimajunik, tarrijaaksanik, amma prophetinik nutaannguriaqsimajunik.

CHURCHHISTORYBOOK.COM taanna iqqaumajaksaulluni ikiaqqivik titiraqsimajuqtaqaqtunilu tusaqtaujuksaniglu tuksiarviup qanuiliuqtauvalauqtunik.

BIBLENEWSPROPHECY.NET taanna qaritaujakkut naalautikkut ikiaqqivik qallunaatut uqausiqaqpakfuni pivalliajunik amma ijjujulirijunik. BNPI.NET ajjigiinngittunik uqausiqaqpuq.

YouTube amma BitChute tarriagaksat ajuriqsuijjutitut amma uqallausirnut

BibleNewsProphecy channel. CCOG sermonette tarrijaaksat.

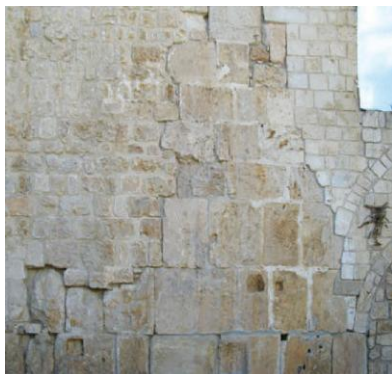
CCOGAfrica channel. CCOG–kut tusaqtittijjutingit aavrikamiut uqausingitigut.

CCOG Animations aqputi ilinniaqtittinirmut ilanginnik ukpirniup ukpirijanginnik.

CDLIDDsermones qillajjugaq tusagaksaqaqpuq sipaniisiititut.

ContinuingCOG qillajjugaq. CCOG tarrijautikkut ajuriqsuijjiniq.

ajjinnguaq takutittijuaq ataani ilanginnik amiakkunik ujaqqanik (ilangillu ilajaukkanniqtutuk kinguniagut) iglurjuaq Jerusalem-mi ilaannikkut qaujimajaujuq sinacle-mik, kisiani uqausiuttiarniqsaujuq tuksiarvik guutiup Jerusalem pingannaqpasiani qaqqangani (maanna tajaujuq Mt. Zion):

taanna ukpirijauvuq inigijaulauqsimaninganik sivulliqaattiangulluni tuksiarvillattaangulauqsimaninganik. iglurjuaq jiisusiup 'ajuriqsuijinga guutiup nunanganut' ajuriqsuqtaunajalauqtuugaluaq. taanna iglurjuaq Jerusalem-mi ilinniaqtittijutaulauqtuq ajuriqsuijinik guutiup nunanganut.

*tamanna pijjutigillugu guutimik qujalivugut nuqqanngiinnaqluta, suuqaimma...
ilissi, qatanngutiit, malililauqsimavusi tuksiarvingnut guutimut juutiamiittut
Christ Jesus-mi. (1 Thessalonika 2:13-14)*

aksururlutik aksuruutiqarlutik ukpirniujumik tunijaulauqtumik saintnut. (juut 3)

*(jiisusi) uqautillunigit, "ajuriqsuijjariaqaqpunga guutiup nunaqutinganik
asinginnut nunalirjuanut, pijjutigillugu tamanna pijjutigillugu
aullaqtitausimagama." (luuk 4:43)*

*kisiani qinirit nunanga guutiup, ammalu tamakkualimaat ilajauniaqtut
ilissinnut. kappiasunngillutit, mikijukuluut, ataatavit quviagimmagu
tunisigianga ilissinnut. (luuk 12:31-32)*

*ammalu taanna ajuriqsuijjuti nunarjualimaamut uqausiuniaqtuq
qaujjijutaaluni nunarjualimaanut, ammalu isulinninga tikinniarilluni. (maatiu
24:14)*